

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 12.7.2023
COM(2023) 424 final

2023/0250 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om ändring av direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF

{SEC(2023) 270 final} - {SWD(2023) 246 final} - {SWD(2023) 247 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Detta förslag innehåller en uppsättning riktade åtgärder som syftar till att förbättra brottsoffers möjligheter att utnyttja sina rättigheter enligt direktiv 2012/29/EU¹ (*direktivet om brottsoffers rättigheter* eller *direktivet*). Direktivet om brottsoffers rättigheter är det övergripande instrumentet för brottsoffers rättigheter. I direktivet fastställs rättigheter för alla brottsoffer, såsom rätten till information, stöd till och skydd baserat på brottsoffrets individuella behov, processuella rättigheter och rätten till ett beslut om ersättning från gärningspersonen efter ett straffrättsligt förfarande. Direktivet om brottsoffers rättigheter har varit tillämpligt sedan november 2015 i alla medlemsstater utom Danmark, som inte är bundet av direktivet.

I juni 2020 antog Europeiska kommissionen **EU:s strategi för brottsoffers rättigheter (2020–2025)**² för att öka sina insatser för att säkerställa tillgång till rättslig prövning för alla brottsoffer, oavsett var i EU brottet ägde rum eller under vilka omständigheter. I strategin fastställs fem huvudprioriteringar: i) Effektiv kommunikation med brottsoffren och en säker miljö för anmälan av brott. ii) Förbättrat stöd till och skydd av de mest sårbara brottsoffren. iii) Förenklad tillgång till ersättning för brottsoffer. iv) Förbättring av samarbetet och samordningen mellan alla relevanta aktörer. v) Förstärkning av den internationella dimensionen av brottsoffers rättigheter. I strategin fastställs andra åtgärder än lagstiftning för kommissionen, medlemsstaterna och andra berörda parter för att uppnå dessa mål. I strategin ges också kommissionen i uppdrag att bedöma om en översyn av direktivet om brottsoffers rättigheter är nödvändig och att i så fall föreslå nödvändiga ändringar.

Antagandet av direktivet om brottsoffers rättigheter 2012 var avgörande i utvecklingen för att stärka offrens rättigheter och en rättsskipning där brottsoffren står i fokus i EU. Det har spelat en viktig roll för att skapa ett europeiskt område med frihet, säkerhet och rättvisa. Flera brister i den praktiska tillämpningen har dock konstaterats. Dessa behandlas genom denna riktade översyn av direktivet.

Bristerna identifierades i utvärderingsrapporten om direktivet, som antogs av **kommissionen den 28 juni 2022**³. Utvärderingen visar att även om direktivet **i stort sett har gett de förväntade fördelarna** och påverkat brottsoffrens rättigheter positivt, kvarstår vissa problem i samband med brottsoffers rättigheter enligt direktivet.

De behöriga myndigheternas behandling av brottsoffer och brottsoffrens möjligheter att delta i straffrättsliga förfaranden har förbättrats överlag. Utvärderingen har visat att direktivet om brottsoffers rättigheter är tillräckligt konsekvent och förenligt med annan lagstiftning. Direktivet har haft en positiv inverkan på brottsoffrens rätt att få tillgång till information och förbättrat deras tillgång till stödverksamheter, särskilt till allmänna stödverksamheter som nu är tillgängliga för alla brottsoffer. På det hela taget har direktivet förbättrat offrens säkerhet.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57).

² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *EU-strategi för brottsoffers rättigheter (2020–2025)*, COM(2020) 258 final.

³ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar om utvärderingen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 (SWD(2022) 179 final) (inte översatt till svenska).

Trots denna positiva utveckling **belyser utvärderingen dock särskilda problem med var och en av rättigheterna i direktivet, som kräver riktade förbättringar.** Problemen hänger samman med att vissa rättigheter i direktivet inte formuleras tillräckligt tydligt och precist, och med medlemsstaternas stora handlingsutrymme när det gäller att införliva dessa rättigheter. Detta har i vissa fall lett till begränsningar av den praktiska tillämpningen av brottsoffers rättigheter och skillnader i hur medlemsstaterna har införlivat direktivet. När det till exempel gäller rätten till individuell bedömning av brottsoffrens behov och rätten till specialiserade stödverksamheter överläts de väsentliga delarna till de nationella förfarandena. På samma sätt har medlemsstaterna ett alltför stort handlingsutrymme när det gäller rätten att få ett beslut om ersättning från gärningspersonen. Dessa brister har varit skadliga för den praktiska tillämpningen av brottsoffers rättigheter.

Dessa problem hindrar brottsoffrens möjligheter att hävda sina rättigheter enligt direktivet och undergräver förtroendet för nationella rättssystem och rättssystemen i andra medlemsstater. Det låga förtroendet leder i sin tur till underrapportering av brott, eftersom offren helt enkelt föredrar att inte anmäla dem. De har inte förtroende för att de behöriga myndigheterna kommer att vidta nödvändiga åtgärder när brottet väl har anmälts. Detta skadar det europeiska området med frihet, säkerhet och rättvisa. För att ta itu med dessa problem krävs en ändring av direktivet om brottsoffers rättigheter, vilket endast kan uppnås på EU-nivå.

Det finns fem huvudsakliga problem som beskrivs nedan.

1. Brottsoffer får inte alltid information eller får otillräcklig information om sina rättigheter, vilket gör det svårare eller omöjligt för dem att utöva dessa rättigheter. Brottsoffer som inte anmäler brott förlorar i praktiken sin rätt att få information om sina rättigheter vid den första kontakten med de behöriga myndigheterna. Såsom bekräftas i Vociare-rapporten⁴ får enligt yrkesverksamma endast 30 % av barnen, 26 % av personer med intellektuell funktionsnedsättning och 26 % av de analfabeter som bor i EU information på ett sätt som är anpassat till deras behov.
2. Sårbara brottsoffer (såsom barn, äldre, personer med funktionsnedsättning, offer för hatbrott och frihetsberövade) får inte alltid sina behov av skydd bedömda i tid och berövas effektiva skyddsåtgärder, såsom skyddsorder.
3. Sårbara brottsoffer får ofta inte specialiststöd, såsom utökad psykologisk behandling, och för brottsoffer som är barn görs sällan en målinriktad strategi som bygger på samarbete mellan olika organ.
4. Det är ofta svårt för brottsoffer att delta i straffrättsliga förfaranden på grund av brist på juridisk rådgivning och vägledning och skillnader i reglerna om brottsoffers status i dessa förfaranden.
5. Det är svårt för brottsoffren att få tillgång till ersättning i såväl inhemska som gränsöverskridande fall på grund av bristen på statligt stöd vid verkställandet av den begärda ersättningen från gärningspersonen, vilket leder till en risk för sekundär viktisering.

Dessutom har miniminormerna för vad som utgör barnvänlig⁵ och brottsoffercentrerad⁶ rättvisa höjts under de senaste tio åren. För att säkerställa att brottsoffer fullt ut kan förlita sig

⁴ [Vociare Synthesis Report](#), publicerad 2019 av Victim Support Europe och Portuguese Association of Victims' Rights (APAV). I rapporten bedöms den praktiska tillämpningen av direktivet om brottsoffers rättigheter i 26 EU-medlemsstater.

⁵ Se till exempel barnahusmodellens snabba tillväxt i medlemsstaterna.

på sina rättigheter på grundval av sina nuvarande behov och den senaste utvecklingen inom rättsväsendet och tekniken föreslås därför i denna översyn mer långtgående minimiregler än de som antogs 2012. Minimireglerna bygger på bästa praxis från medlemsstaterna.

Syftet med denna översyn är att ta itu med ovannämnda specifika problem genom inriktning på en uppsättning allmänna och särskilda mål (med ett särskilt mål för varje särskilt problem).

Det allmänna målet med denna översyn är att bidra till ett välfungerande område med frihet, säkerhet och rättvisa som bygger på följande:

- Ett erkännande i praktiken av domar och beslut i brottmål.
- En hög säkerhetsnivå tack vare förbättrad rapportering av brott⁷.
- Brottsoffercentrerad rättvisa, där offren erkänns och kan återopå sina rättigheter.

Översynens särskilda mål är följande:

- i) En betydande förbättring av brottsoffrens tillgång till information.
- ii) Bättre anpassning av skyddsåtgärderna till brottsoffrens behov för att säkerställa sårbara brottsoffers säkerhet.
- iii) Förbättrad tillgång till specialiserade stödverksamheter för sårbara brottsoffer.
- iv) Effektivare deltagande i straffrättsliga förfaranden för brottsoffer.
- v) Underlättad tillgång till ersättning från gärningspersonen i samtliga fall, även i nationella och gränsöverskridande fall.

De särskilda målen och deras resultat har bedömts noggrant i konsekvensbedömningen. En mer detaljerad förklaring av målen och motsvarande ändringar av direktivet om brottsoffers rättigheter presenteras i avsnitt 3 om konsekvensbedömningen.

• **Förenlighet med befintliga politiska bestämmelser inom området**

Direktivet antogs den 25 oktober 2012. Det har inte ändrats eller reviderats sedan dess. Utöver direktivet om brottsoffers rättigheter omfattar EU:s lagstiftning om brottsoffers rättigheter 2004 års ersättningsdirektiv⁸ och EU:s regler om skyddsorder⁹. Dessa instrument är också **övergripande** och tillämpliga på alla brottsoffer.

Dessutom innehåller EU-lagstiftningen om brottsoffers rättigheter **sektorsspecifik** lagstiftning som består av flera instrument vilka tillgodoser de särskilda behoven hos offer för vissa kategorier av brott. Dessa omfattar direktivet om förebyggande och bekämpande av

⁶ Se till exempel Re-just projektets [Action plan for developing victim centred and trauma informed criminal justice systems](#), som offentliggjordes 2021. Rapporten redogör för de senaste normerna för brottsoffers tillgång till information, inbegripet hjälplinjer, en samordnad strategi för stöd, skydd av brottsoffer och deltagande i rättsväsendet.

⁷ Till följd av de föreslagna ändringarna skulle 10–20 % av de brottsoffer som uppgav att de inte anmält brott på grund av rädsla för repressalier göra det, vilket förklaras i konsekvensbedömningen.

⁸ Rådets direktiv 2004/80/EG av den 29 april 2004 om ersättning till brottsoffer (EUT L 261, 6.8.2004, s. 15).

⁹ Europaparlamentet och rådets direktiv 2011/99/EU av den 13 december 2011 om den europeiska skyddsordern (EUT L 338, 21.12.2011, s. 2) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 606/2013 av den 12 juni 2013 om ömsesidigt erkännande av skyddsåtgärder i civilrättsliga frågor (EUT L 181, 29.6.2013, s. 4).

människohandel och om skydd av dess brottsoffer¹⁰, direktivet om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi¹¹, direktivet om bekämpande av terrorism¹² och direktivet om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter¹³. Den 8 mars 2022 antog kommissionen ett förslag till direktiv om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (*förslaget om våld mot kvinnor*)¹⁴. Den 19 december 2022 lade kommissionen fram ett förslag om ändring av direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel och om skydd av dess brottsoffer¹⁵.

Sektorslagstiftningen **kriminaliserar vissa handlingar och föreskriver ytterligare rättigheter för offer för dessa brott som mer direkt tillgodoser deras särskilda behov. Sektorslagstiftningen ersätter inte bestämmelserna i direktivet om brottsoffers rättigheter.** Bestämmelserna i sektorslagstiftningen bygger på direktivet om brottsoffers rättigheter och är tillämpliga utöver bestämmelserna i direktivet. **Sektorslagstiftningen kompletterar direktivet om brottsoffers rättigheter genom att ge brottsoffer i särskilda brottskategorier ytterligare rättigheter enligt sektorslagstiftningen.** Efter översynen av direktivet om brottsoffers rättigheter kommer alla brottsoffer, även de som omfattas av sektorslagstiftningen, att gynnas av skärpta regler om brottsoffers rättigheter. Översynen av direktivet om brottsoffers rättigheter är helt förenlig med sektorslagstiftningen. Det kommer inte att krävas några ändringar av antagen eller föreslagna sektorslagstiftning.

I konsekvensbedömningen har kommissionen noggrant bedömt förslagets förenlighet med all sektorslagstiftning. Framför allt har överensstämmelsen mellan de föreslagna åtgärderna för hjälplinjer för brottsoffer, förbättrade individuella bedömningar och riktade och integrerade åtgärder kontrollerats mot sektorslagstiftningen. Detta inbegriper befintlig lagstiftning om offer för terrorism och barn som fallit offer för sexuella övergrepp och föreslagna åtgärder för offer för våld mot kvinnor eller våld i nära relationer och offer för människohandel. Bedömningen visade att de föreslagna åtgärderna kompletterar och stärker sektorslagstiftningen.

Den skyddsnivå som föreskrivs i sektorslagstiftningen fungerar inte som ett riktmärke för att höja standarderna för alla brottsoffer inom ramen för denna översyn. Eftersom de sektorsspecifika lagstiftningsåtgärderna är utformade med fokus på de särskilda behoven hos offer för särskilda brottskategorier är de kanske inte relevanta eller proportionerliga för alla brottsoffer. Vissa av de åtgärder som föreslås inom ramen för denna översyn kan dock innehålla delar som redan omfattas av sektorslagstiftningen. Detta är oundvikligt med tanke på den gemensamma frågan om brottsoffers rättigheter och det faktum att **direktivet om brottsoffers rättigheter är tillämpligt på alla brottsoffer, vilket inbegriper icke-sårbara och sårbara brottsoffer.** Sårbara brottsoffer enligt direktivet är de som behöver

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU av den 5 april 2011 om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess brottsoffer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF (EUT L 101, 15.4.2011, s. 1).

¹¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi samt om ersättande av rådets rambeslut 2004/68/RIF (EUT L 335, 17.12.2011, s. 1).

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF EUT.

¹³ Direktiv 2019/713/EG (EUT L 123, 10.5.2019, s. 18).

¹⁴ COM(2022) 105 final, 8.3.2022.

¹⁵ COM(2022) 732 final, 19.12.2023.

specialiserade skyddsverksamheter och skyddsåtgärder, vilket inbegriper men också går utöver de brottsoffer som omfattas av befintlig och föreslagna sektorslagstiftning, såsom offer för terrorism eller offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer. I samband med denna översyn föreslås till exempel, som ett ändringsförslag till artikel 9.1 c, att kostnadsfritt psykologiskt stöd för sårbara brottsoffer ska säkerställas så länge det är nödvändigt. Detta är redan en rättighet för offer för terrorism enligt artikel 24.2 i direktivet om bekämpande av terrorism. Överensstämmelsen mellan direktivet om brottsoffers rättigheter och sektorslagstiftningen säkerställs fullt ut i detta fall, eftersom offer för brott som omfattas av sektorslagstiftningen fortsätter att åtnjuta sina rättigheter enligt både sektorslagstiftningen och direktivet. När det reviderade direktivet om brottsoffers rättigheter har trätt i kraft kommer offer för terrorism att fortsatt åtnjuta sin rätt till kostnadsfritt psykologiskt stöd tillsammans med andra kategorier av sårbara brottsoffer.

Det behövs ytterligare förtydliganden när det gäller målinriktade och integrerade specialiserade stödverksamheter för brottsoffer med särskilda behov. I artikel 9.3 b i direktivet om brottsoffers rättigheter hänvisas till sådant stöd, särskilt för offer för sexuellt våld, offer för könsrelaterat våld och offer för våld i nära relationer. Det hänvisas dock inte uttryckligen till andra grupper av brottsoffer med särskilda behov. Därför klargörs i den föreslagna ändringen av direktivet att riktade och integrerade stödverksamheter bör vara tillgängliga för andra brottsoffer med särskilda behov, såsom offer för människohandel, offer för organiserad brottslighet, brottsoffer med funktionsnedsättning, offer för utnyttjande, offer för hatbrott, offer för terrorism eller offer för centrala internationella brott. Detta påverkar inte medlemsstaternas skyldigheter enligt förslaget om våld mot kvinnor att säkerställa tillgång till riktade och integrerade tjänster för brottsoffer som omfattas av förslaget om våld mot kvinnor och särskilt för våldtäktsoffer (våldtäktscentrum enligt artikel 28 i förslaget om våld mot kvinnor) eller offer för kvinnlig könsstympning (enligt artikel 29 i förslaget om våld mot kvinnor).

Som en reaktion på de brister som identifierats i utvärderingen innehåller detta förslag också ett krav på att medlemsstaterna upprättar särskilda protokoll för att organisera de åtgärder som vidtas inom ramen för de specialiserade stödverksamheterna för att på ett heltäckande sätt tillgodose de många behoven hos brottsoffer med särskilda behov (se den nyss tillagda artikel 9.4 i direktivet om brottsoffers rättigheter).

För att säkerställa att det inte förekommer några missförstånd när det gäller omfattningen av medlemsstaternas skyldigheter enligt förslaget om våld mot kvinnor och detta förslag om översyn av direktivet om brottsoffers rättigheter föreslås det att det i direktivet om brottsoffers rättigheter införs en uttrycklig bestämmelse som ålägger medlemsstaterna att se till att de införlivar sina skyldigheter enligt detta förslag utan att det påverkar deras skyldigheter enligt förslaget om våld mot kvinnor. För att anpassa direktivet om brottsoffers rättigheter till den terminologi som används i förslaget om våld mot kvinnor klargörs dessutom i detta förslag att när det i direktivet om brottsoffers rättigheter hänvisas till offer för könsrelaterat våld bör detta begrepp omfatta offer för våld mot kvinnor och offer för våld i nära relationer.

Denna översyn är också helt förenlig med **EU:s strategi för brottsoffers rättigheter**, vilket framgår av konsekvensbedömningen.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Denna översyn är också förenlig med annan EU-politik, inbegripet digitalisering. Framför allt är den föreslagna bestämmelsen om användning av elektroniska kommunikationsmedel ett

svar på den tekniska utvecklingen i linje med **kommissionens digitaliseringspolitik**, inbegripet digitaliseringen av rättsväsendet¹⁶. För att åtgärda de konstaterade bristerna kommer medlemsstaterna att vara skyldiga att ge brottsoffer möjlighet att utöva sin rätt till information och tillgång till rättslig prövning med hjälp av elektronisk kommunikation. De föreslagna åtgärderna underlättar också brottsoffrens tillgång till rättslig prövning i gränsöverskridande fall genom krav på att medlemsstaterna ska underlätta deltagandet i straffrättsliga förfaranden för brottsoffer som är bosatta utomlands via videokonferenser och telefonkonferenser. Ett sådant krav går utöver den nuvarande begränsningen enligt direktiv 2012/29/EU, som föreskriver en sådan möjlighet, men endast för att höra brottsoffer i enlighet med konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater av den 29 maj 2000¹⁷.

Översynen är inriktad på att säkerställa användningen av elektronisk kommunikation. Genom att underlätta lika tillgång till information, skydd, stöd, rättvisa och ersättning kommer översynen av direktivet om brottsoffers rättigheter att göra det möjligt för alla brottsoffer att utöva sina rättigheter på ett mer jämlikt sätt. Detta kommer i hög grad att bidra till uppnåendet av **FN:s mål 10 för hållbar utveckling, som syftar till att minska ojämlikheten**.

Med det övergripande målet att öka förtroendet för de institutioner och tjänster som stöder brottsoffer kommer initiativet att bidra till att främja rättsstatsprincipen och säkerställa lika tillgång till rättslig prövning i enlighet med **hållbarhetsmål 16 om fred, rättvisa och starka institutioner**.

Förbättringar kan också förväntas på längre sikt när det gäller **god hälsa och välbefinnande (hållbarhetsmål 3)**. Detta kommer att uppnås genom bättre skydd av offren och minskad sekundär viktimisering. Vissa indirekta effekter som bidrar till att motverka brottslighet kommer också att bidra till framsteg med detta mål för hållbar utveckling, t.ex. högre nivåer av rapportering av brott, rättsliga åtgärder och mer allmänt verkställda domar.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Den rättsliga grunden för detta förslag är **artikel 82.2 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget)**. Detta gör det möjligt för EU att fastställa minimiregler för brottsoffers rättigheter: i) i den mån det är nödvändigt att underlätta ömsesidigt erkännande av domar och beslut i brottmål samt polissamarbete och rättsligt samarbete i straffrättsliga frågor med en gränsöverskridande dimension och ii) under förutsättning att skillnaderna mellan medlemsstaternas rättstraditioner och rättssystem beaktas. Minimiregler om brottsoffers rättigheter är inte begränsade till gränsöverskridande situationer. Precis som när det gäller miniminormer för misstänkta och tilltalade personer kan EU fastställa miniminormer för nationella regler för att öka det ömsesidiga förtroendet för rättssystemen i andra medlemsstater. Detta kan förbättra det ömsesidiga erkännandet av domar och avgöranden i brottmål med en gränsöverskridande dimension.

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

¹⁷ EUT C 197, 12.7.2000, s. 3.

- **Subsidiaritet**

För att ömsesidigt erkännande och rättsligt samarbete ska vara fullt effektivt **måste det finnas ömsesidigt förtroende för andra medlemsstaters straffrättsliga system**. Det bör finnas ett ömsesidigt förtroende för rättssystemens normer för rättvisa och rättskipning, och allmänheten bör ha förtroende för att samma minimiregler kommer att tillämpas om de reser eller bor utomlands. Såsom erkänns i fördraget är fastställandet av miniminormer för misstänkta och tilltalades rättigheter och för brottsoffers rättigheter avgörande för att underlätta ömsesidigt erkännande. Enligt fördraget ska EU agera på dessa områden i förväg (dvs. innan förtroendet för andra medlemsstaters rättssystem bryts) för att stärka detta förtroende.

Direktivet om brottsoffers rättigheter och sektorslagstiftningen har redan i hög grad harmoniserat brottsoffers rättigheter och har därför bidragit till att öka förtroendet för andra medlemsstaters rättssystem. Såsom beskrivs i utvärderingen och bekräftades under samråden **har dock vissa medlemsstater**, trots framsteg när det gäller att fastställa miniminormer för brottsoffers rättigheter, **inte kunnat garantera dessa rättigheter på ett effektivt sätt inom det tillämpningsområde som tillåts enligt direktivet om brottsoffers rättigheter**.

Dessutom har miniminormerna ändrats under de tio år som förflutit sedan direktivet antogs. Detta är kopplat till utvecklingen inom rättsväsendet (barnvänligt och brottsoffercentrerat rättsväsende), samhällsfrågor (t.ex. ett större behov av en samordnad strategi för att säkerställa att stödverksamheter för brottsoffer alltid finns tillgängliga vid en kris¹⁸) och teknik (digitalisering, ökad onlinebrottslighet och ny teknik för stöd till brottsoffer, skydd och tillgång till rättslig prövning). Mer långtgående miniminormer måste fastställas för att säkerställa att direktivet om brottsoffers rättigheter är effektivt och upprätthålla det ömsesidiga förtroendet mellan nationella myndigheter.

Mervärdet för EU bör främst bestå i att underlätta det straffrättsliga samarbetet och se till att det europeiska området med frihet, säkerhet och rättvisa fungerar smidigt. För att detta ska kunna ske **krävs det förtroende för lika tillgång till brottsoffers rättigheter oberoende av var i EU brottet har ägt rum**. Ett exempel på när det krävs en hög grad av förtroende för brottsoffrens rättigheter är de rättsliga myndigheternas beslut om överföring av förfaranden till en annan medlemsstat. Enligt rambeslut 2009/948/RIF¹⁹ får behöriga nationella myndigheter kontakta varandra när de har rimliga skäl att anta att parallella förfaranden pågår i en annan medlemsstat, vilket skulle kunna leda till en överföring av straffrättsliga förfaranden till en annan medlemsstat. När de nationella myndigheterna beslutar om överföringen tar de hänsyn till i vilken utsträckning brottsoffren i förfarandena kan åberopa sina rättigheter i den överförande medlemsstaten. För att fatta beslut om överföringar är det av avgörande betydelse att de rättsliga myndigheterna har en hög grad av förtroende för att brottsoffren kommer att få lika stor tillgång till stöd, skydd, möjlighet att delta i straffrättsliga förfaranden och tillgång till ersättning från gärningspersonen i den medlemsstat till vilken förfarandena överförs. Detta är särskilt viktigt med tanke på att kommissionen nyligen lade fram ett förslag till förordning om överföring av straffrättsliga förfaranden²⁰ för att underlätta för den bäst lämpade medlemsstaten att utreda eller lagföra ett brott²¹.

¹⁸ [Upholding fundamental rights in times of crisis | Europeiska unionens asylbyrå \(europa.eu\)](#), 13 oktober 2022.

¹⁹ [Rambeslut 2009/948/RIF](#).

²⁰ Kommissionens förslag till förordning om överföring av straffrättsliga förfaranden (COM (2023) 185 final 2023/0093 (COD)) antogs den 5 april 2023.

²¹ Ett annat exempel där förtroende krävs är när behöriga nationella myndigheter ansluter sig till en gemensam utredningsgrupp. En gemensam utredningsgrupp är en form av nära samarbete mellan

Mervärdet för EU ligger också i att ta itu med omfattningen och arten av de problem som medlemsstaterna inte kan hantera på egen hand.

- **Proportionalitetsprincipen**

De åtgärder som föreslås i denna översyn har noggrant bedömts i konsekvensbedömningen. Proportionaliteten har återspeglats i åtgärdsnivån i de nationella rättssystemen. Denna åtgärd beskrivs i tre alternativa lösningar för vart och ett av de fem särskilda målen (från de minst till de mest betungande för medlemsstaterna). Proportionaliteten för var och en av de föreslagna åtgärderna har också noggrant bedömts och testats tillsammans med berörda parter under samråden.

- **Val av instrument**

Såsom anges i artikel 82.2 i EUF-fördraget kan EU-lagstiftaren agera genom direktiv. Ett direktiv är bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som ska uppnås, men överlåter åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Vid utarbetandet av **utvärderingen och konsekvensbedömningen av direktivet om brottsoffers rättigheter** samrådde kommissionen med ett brett spektrum av berörda parter.

I december 2020 offentliggjorde kommissionen en **färdplan för utvärderingen** av detta initiativ på webbplatsen Kom med synpunkter²². Vid samrådet inkom 56 svar. Den 28 juni 2022 antog kommissionen sin **utvärdering av direktivet om brottsoffers rättigheter**²³. En stödstudie och datainsamling som inbegrep ett **offentligt samråd** bidrog till utvärderingen²⁴. Under det offentliga samrådet mottog kommissionen 95 bidrag, däribland 20 ståndpunktsdokument.

Som en del av **konsekvensbedömningen av översynen av lagstiftningen om brottsoffers rättigheter** genomförde kommissionen följande samråd: **En uppmaning att inkomma med synpunkter**²⁵ (53 svar inkom). **Ett offentligt samråd** (72 svar inkom, inklusive 15 ståndpunktsdokument varav ett senare reviderades). **Riktade samråd med experter från medlemsstaterna, plattformen för brottsoffers rättigheter och en grupp experter på**

behöriga rättsliga och brottsbekämpande myndigheter i två eller flera medlemsstater för att hantera komplexa och ofta storskaliga gränsöverskridande fall (på grundval av [rådets rambeslut av den 13 juni 2002](#)). Dessa fall berör ofta sårbara brottsoffer från flera medlemsstater, såsom offer för människohandel, offer för sexuellt utnyttjande av barn eller offer för centrala internationella brott. Detta kräver en hög grad av förtroende för att brottsoffer som deltar i utredningarna kommer att behandlas på lämpligt sätt av alla partner och att deras rättigheter kommer att respekteras i alla berörda länder. [Den gemensamma utredningsgruppen för påstådda centrala internationella brott som begåtts i Ukraina](#) (med sju deltagande medlemsstater) är ett aktuellt exempel som involverar ukrainska offer för krigsförbrytelser som har flytt landet till olika EU-medlemsstater.

²² [Stöd till brottsoffer – utvärdering av direktivet om brottsoffers rättigheter \(europa.eu\)](#).

²³ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar om utvärderingen av Europaparlamentets och rådets direktiv (EG) nr 2012/29/EU av den 25 oktober 2012, SWD(2022) 180 final (inte översatt till svenska).

²⁴ [Stöd till brottsoffer – utvärdering av direktivet om brottsoffers rättigheter \(europa.eu\)](#).

²⁵ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13096-Criminal-justice-EU-rules-on-victims-rights-update-sv>.

straffrätt. Omfattande samråd som en del av **den externa uppdragstagarens studie** till stöd för konsekvensbedömningen av de politiska alternativens kostnader och fördelar.

Följande kategorier av berörda parter har rådfrågats: i) **Personer som i yrket arbetar med brottsoffer**, inbegripet rättsliga myndigheter i medlemsstaterna, centrala myndigheter och brottsbekämpande myndigheter. ii) **Medlemmar i det civilsamhällesorganisationer som arbetar med brottsoffer**, nämligen organisationer och stödverksamheter på EU-nivå och nationell nivå för stöd till brottsoffer. iii) **EU:s byråer och nätverk**, däribland Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol), Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol), det europeiska nätverket för brottsoffers rättigheter, EU:s nätverk av nationella kontaktpunkter för ersättning, de gemensamma kontaktpunkterna för offer för terrorism i medlemsstaterna, det europeiska rättsliga nätverket på det straffrättsliga området och Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) samt Europeiska utrikestjänsten. iv) **Internationella organisationer**, såsom Europarådet. v) **Forskningsorganisationer och akademiska organisationer**. vi) **Allmänheten, inklusive brottsoffer**.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Detta förslag bygger på bevisning som samlats in som en del av utvärderingen och konsekvensbedömningen av direktivet om brottsoffers rättigheter.

Många **rapporter och studier** om brottsoffers rättigheter och genomförandet av direktivet om brottsoffers rättigheter i medlemsstaterna har också bidragit till denna översyn. Dessa omfattar flera rapporter från EU-finansierade projekt²⁶. Kommissionen har också inlett en **kostnads-nyttoanalys** som utförts av en extern uppdragstagare för att bedöma de viktigaste alternativens ekonomiska genomförbarhet.

Dessutom tog kommissionen hänsyn till **tidigare arbete som utförts av Europaparlamentet**. Detta omfattade en studie om genomförandet av direktivet om brottsoffers rättigheter, som genomfördes av Europaparlamentets utredningstjänst 2017²⁷, en studie som beställts av utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE) om straffprocessrätt i hela EU²⁸ och parlamentets resolution om miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem²⁹.

- **Konsekvensbedömning**

Den konsekvensbedömning som åtföljer förslaget bygger på resultaten av kommissionens utvärdering.

²⁶ Se Vociare-rapporten eller Artemis-rapporten. Se exemplen på projekt i bilaga 1 till konsekvensbedömningen.

²⁷ Direktiv 2012/29/EU om brottsoffers rättigheter – bedömning av genomförandet på EU-nivå. PE 611.022, december 2017, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/611022/EPRS_STU\(2017\)611022_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/611022/EPRS_STU(2017)611022_EN.pdf) f.

²⁸ Straffprocessrätt i hela EU – en jämförande analys av utvalda huvudsakliga skillnader och deras inverkan på utvecklingen av EU-lagstiftningen. PE 604.977, augusti 2018, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604977/IPOL_STU\(2018\)604977_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604977/IPOL_STU(2018)604977_EN.pdf).

²⁹ Europaparlamentets resolution av den 30 maj 2018 om genomförandet av direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem (2016/2328 (INI)).

Kommissionen övervägde flera lagstiftningsalternativ i konsekvensbedömningen. Alternativ utan lagstiftningskaraktär uteslöts eftersom EU:s strategi för brottsoffers rättigheter (2020–2025) redan innehåller andra åtgärder än lagstiftning som ska genomföras under de kommande åren, men deras förväntade effekter ingår i grundscenariot.

De ändringar som föreslås i det rekommenderade paketet med politiska alternativ i konsekvensbedömningen kommer att leda till följande:

- **Effektivare tillgång till information**, särskilt genom skyldigheten att inrätta hjälplinjer för brottsoffer som ger alla brottsoffer som kontakter dem, även de som inte anmäler något brott, information om sina rättigheter.
- **Skyddsåtgärder som är bättre anpassade till brottsoffrens behov**, särskilt till följd av den förbättrade individuella bedömningen av brottsoffrens skyddsbehov och den utvidgade förteckningen över skyddsåtgärder som kommer att vara tillgängliga för brottsoffer efter bedömningen, inbegripet skyddsorder.
- **Bättre stöd**, särskilt genom rätten till kostnadsfritt **psykologiskt stöd** så länge det är nödvändigt, **rätten till riktat, myndighetsövergripande stöd för barn som är offer för människohandel och rättigheter för personer med funktionsnedsättning**.
- **Effektivare deltagande av brottsoffer i straffrättsliga förfaranden** genom **rätten till administrativt bistånd vid domstol och rätten till rättsmedel**.
- Bättre **tillgång till ersättning** genom att i) stärka brottsoffrens rätt att få ett beslut om ersättning från gärningspersonen under det straffrättsliga förfarandet, och ii) göra det bindande för staten att betala gärningspersonens ersättning till offren i god tid efter domen om ersättning från förövaren, med möjlighet för staten att senare återkräva ersättningen från förövaren.

Som framgår av konsekvensbedömningen **uppväger de förväntade fördelarna med de ändringar som föreslås i denna översyn** i varje medlemsstat **de förväntade kostnaderna**.

Kvoten varierar mellan medlemsstaterna. Vissa har högre kostnads-nyttoförhållande (större positiv effekt per använd euro) och en del lägre (mindre positiv effekt per använd euro). Den främsta orsaken till dessa skillnader beror på medlemsstaternas olika utgångslägen. Detta inbegriper särskilt den ansträngningsnivå (kostnader) som medlemsstaterna måste åta sig för att uppnå resultaten av de föreslagna ändringarna, skillnader i kostnader i samband med införlivandet av vissa åtgärder (t.ex. psykologiskt stöd) och olika antal brottsoffer i medlemsstaterna.

Konsekvensbedömningen visar tydligt att även om medlemsstaterna måste göra vissa inledande investeringar kommer de föreslagna ändringarna att leda till bättre fungerande ekonomier, mer motståndskraftiga samhällen och starkare offentliga institutioner. Brottsoffer som får stöd och skydd i rätt tid integreras lättare i samhället, återvänder till arbetslivet snabbare och är mindre beroende av hälso- och sjukvårdssystemen. Sådana brottsoffer är också mer angelägna om att anmäla brott och samarbeta med de behöriga myndigheterna. Som ett resultat av de föreslagna ändringarna kommer medlemsstaterna därför att dra nytta av de förbättrade ekonomierna, mer integrerade samhällen och starkare rättssystem.

Utkastet till konsekvensbedömning överlämnades till nämnden för lagstiftningskontroll den 3 november och diskuterades den 30 november 2022. Konsekvensbedömningen reviderades något efter utfrågningen för att mer exakt återspegla genomförandekostnaderna och metoden

för att bedöma alternativen. Den 1 december avgav nämnden ett positivt yttrande om utkastet utan reservationer.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Analysen i konsekvensbedömningen tyder på att paketet med rekommenderade alternativ bör minska bördan för medlemsstaterna på lång sikt, även om vissa kostnader kommer att öka på kort sikt. Denna ökning bör mer än väl kompenseras av de förväntade fördelarna med alternativpaketet.

Vissa förenklingar för de nationella myndigheterna kommer att ske genom olika åtgärder, vilket kommer att öka samarbetet och samordningen mellan dem som arbetar med brottsoffer, inbegripet stödverksamheter. Detta kommer att leda till en effektivare organisation av rättssystemen. I synnerhet kommer den nuvarande bördan för polisen, som orsakas av skyldigheten att tillhandahålla fullständig information om brottsoffers rättigheter i enlighet med varje brottsoffers särskilda behov, att delas med andra (inklusive icke-statliga organisationer och volontärer).

Ytterligare fördelar har identifierats för hur medlemsstaternas rättssystem fungerar. Framför allt förväntas tjänster som hanterar statlig ersättning få betydande hjälp genom att fullt ut genomföra det rekommenderade alternativet för begärd ersättning. Ytterligare förenkling bör uppnås genom att man behandlar alla ersättningsfrågor i straffrättsliga förfaranden, snarare än i både straffrättsliga och civilrättsliga förfaranden. Detta kommer att minska antalet civilrättsliga mål och effektivisera domstolsväsendet.

Den 5 december 2022 antog **Fit for Future-plattformen** sitt yttrande om översynen av regelverket för brottsoffers rättigheter³⁰. Dess förslag ligger i linje med det pågående arbetet på området brottsoffers rättigheter och de rekommenderade politiska alternativen i konsekvensbedömningen.

- **Grundläggande rättigheter**

Förslaget respekterar de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Alla politiska alternativ syftade till att minska diskrimineringen genom att ge **lika tillgång till information, skydd, stöd, rättvisa och ersättning** och säkerställa lämpliga miniminormer för alla brottsoffer utan differentiering, samtidigt som vederbörlig hänsyn tas till brottsoffrens särskilda behov.

När det gäller **lika tillgång till information** om brottsoffers rättigheter övervägdes rent konkret hur man kan säkerställa bättre tillgång för **brottsoffer i slutna institutioner**. Webbplatsen (som är en integrerad del av hjälplinjen för brottsoffer) kommer att förbättra tillgången till information för brottsoffer som inte talar medlemsstatens officiella språk. Genom att förbättra **bedömningarna av individuella behov** kan brottsoffrens individuella behov bedömas bättre, vilket kommer att leda till ett **mer jämlikt och effektivt skydd** för de mest sårbara brottsoffren. När det gäller stöd till brottsoffer planeras det i initiativet bland annat att **det kostnadsfria psykologiska stödet utvidgas** till en bredare grupp av brottsoffer (det är för närvarande förbehållet offer för terrorism). Dessutom planeras det i översynen att alla brottsoffer ska ges **fler rättigheter under hela det straffrättsliga förfarandet, oavsett deras formella ställning** som part. Möjligheten att ledsagas under förfarandena kommer

³⁰

https://commission.europa.eu/system/files/2022-12/Final%20opinion%202022_SBGR3_07%20Revision%20of%20the%20victims%20rights%20acquis_rev.pdf.

därför sannolikt att uppmuntra alla brottsoffer att hävda sina rättigheter. En bestämmelse om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som gör rättigheterna i detta förslag tillgängliga för deras särskilda behov har lagts till. Detta kommer att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att dra nytta av brottsoffers rättigheter på samma villkor som andra. Alla dessa förändringar syftar till att minska ojämlikheten och förväntas ha en positiv inverkan på de grundläggande rättigheterna.

Ingrepp i brottsoffrets och gärningspersonens rätt till respekt för privatlivet och familjelivet (artikel 7) och skydd av personuppgifter (artikel 8) är nödvändiga och proportionerliga för att säkerställa att brottsoffren verkligen kan åberopa sin rätt till stöd och skydd. Dessutom föreskrivs i förslaget en särskild skyldighet att inte dela brottsoffrets personuppgifter med migrationsmyndigheterna. Denna garanti säkerställer att information om brottsoffret endast behandlas i enlighet med direktivet. Insamling av personuppgifter för statistiska ändamål är nödvändigt för att säkerställa att åtgärderna i denna översyn är effektiva och för att utforma politiken för brottsoffers rättigheter. Respekten för offrens privatliv och familjeliv stärks ytterligare genom att man ser till att lämpliga skyddsåtgärder mot gärningspersonerna vidtas efter individuella bedömningar.

De grundläggande rättigheter som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna omfattar rätten till liv (artikel 2), rätten till personlig integritet (artikel 3), rätten till privatliv och familjeliv (artikel 7), skyddet av personuppgifter (artikel 8), rätten till likhet inför lagen (artikel 20), rätten till icke-diskriminering (artikel 21), barnets rättigheter (artikel 24), integrering av personer med funktionsnedsättning (artikel 26), rätten till socialt bistånd och hälso- och sjukvård (artikel 35), rätten till god förvaltning (artikel 41) och rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47).

Förslaget har också bedömts **mot bakgrund av gärningspersoners**, misstänkta och tilltalades rättigheter. Dessa omfattar rätten till rättslig prövning (artikel 47), oskuldspresumtionen (artikel 48), rätten till försvar och principerna om laglighet och proportionalitet i straffrättsliga förfaranden (artikel 49), rätten att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott (artikel 50) och EU:s regler om misstänkta och tilltalades processuella rättigheter. Det konstaterades att alternativen inte påverkade de grundläggande rättigheterna för gärningspersoner, misstänkta och tilltalade.

I detta förslag beaktas dessutom rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och de skyldigheter som fastställs i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som EU och alla medlemsstater är parter i.

Förslaget förväntas bidra till att stärka offrens grundläggande rättigheter. För vissa alternativ kommer dock den direkta effekten för de grundläggande rättigheterna att bli mer uttalad än för andra. Eftersom det är omöjligt att kvantifiera effekterna har en kvalitativ analys valts som metod. Detta görs genom att man bedömer i vilken utsträckning varje alternativ kan förbättras jämfört med utgångsläget.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte EU:s budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

I enlighet med artikel 2 i detta förslag ska medlemsstaterna sätta i kraft de lagar och andra

författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast den [två år efter direktivets ikraftträdande]. Det finns ett undantag för att införa de bestämmelser som är nödvändiga för att följa artikel 26b (om användning av elektroniska kommunikationsmedel) som bör antas och offentliggöras senast [fyra år efter direktivets ikraftträdande]. Medlemsstaterna ska överlämna texten till sina bestämmelser till kommissionen.

Kommissionen kommer att övervaka och utvärdera effekterna av detta förslag med hjälp av befintliga mekanismer enligt det nuvarande direktivet. Dessutom ska medlemsstaterna i enlighet med artikel 28 (Tillhandahållande av statistik) vidta nödvändiga åtgärder för att inrätta ett system för insamling, framställning och spridning av statistik om brottsoffer. De ska sända dessa uppgifter till kommissionen (Eurostat) vart tredje år.

Kommissionen kommer att fortsätta att hålla möten i EU:s plattform för brottsoffers rättigheter om frågor som rör brottsoffers rättigheter. Dessa utbyten kommer också att bidra till övervakningen och utvärderingen.

Efter [fem år från antagandet] ska kommissionen lämna en rapport om tillämpningen av direktiv 2012/29/EU till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska bedöma i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit nödvändiga åtgärder för att följa detta direktiv, inklusive det tekniska genomförandet.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

För att säkerställa ett korrekt genomförande av detta direktiv skulle det krävas ett förklarande dokument, t.ex. i form av jämförelsetabeller, i enlighet med domstolens dom i mål C-543/17³¹. Den lagstiftning som införlivar direktivet om brottsoffers rättigheter är sällan begränsad till en enda rättsakt, eftersom bestämmelserna ofta införlivas i olika nationella instrument. Därför måste medlemsstaterna förse kommissionen med ett förklarande dokument med texten till de bestämmelser som antagits för att införliva detta direktiv.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Ändringarna av direktivet om brottsoffers rättigheter är inriktade på bestämmelser som syftar till att förbättra brottsoffrens tillgång till information och anmälan av brott, underlätta tillgången till specialiserat stöd för sårbara brottsoffer, inbegripet barn, och förbättra tillgången till rättslig prövning för brottsoffer med funktionsnedsättning, effektivare deltagande i straffrättsliga förfaranden, förbättrad tillgång till ersättning för brottsoffer, bättre anpassning av brottsoffrens skyddsåtgärder till brottsoffrens behov, användning av elektroniska kommunikationsmedel och särskilda skyldigheter för offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

- a) Bestämmelser som syftar till att förbättra brottsoffrens tillgång till information och anmälan av brott (artiklarna 3a, 5a och 26a).

Enligt artikel 4 i direktivet om brottsoffers rättigheter har brottsoffer rätt att få information om sina rättigheter från den **första kontakten med de behöriga myndigheterna**, vanligtvis polisen. Alla brottsoffer kontaktar dock inte de behöriga myndigheterna. Såsom framhålls i en rapport från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter från 2021³² **rapporterar offren inte brottet i de flesta fall. Dessa brottsoffer saknar tillgång till information,**

³¹ Domstolens dom (stora avdelningen) av den 8 juli 2019, Europeiska kommissionen/Konungariket Belgien, C-534/17.

³² [FRA Survey on Crime, Safety and Victims' Rights](#), februari 2021 (inte översatt till svenska).

inbegripet information om deras rätt till stöd och skydd, oberoende av om de anmäler ett brott eller inte.

Även om det i direktivet föreskrivs att information till brottsoffer ska tillhandahållas i enlighet med rätten att förstå och bli förstådd (artikel 3 i direktivet), visade utvärderingen att de behöriga myndigheterna i praktiken ofta använder ett språkbruk som inte är anpassat till brottsoffrens behov³³. Detta gäller personer med funktionsnedsättning, personer som inte talar det nationella språket, barn och äldre. Eftersom den första kontakten med de behöriga myndigheterna ofta sker på en brottsplats kan dessutom personer som är i chock omedelbart efter brottet inte förstå den information de får.

Enligt artikel 6 i direktivet ska brottsoffer också få **uppföljande information från de behöriga myndigheterna** om de olika stegen i det straffrättsliga förfarandet, deras roll och gärningspersonens situation (t.ex. frigivning från frihetsberövande). En stor andel av de berörda parter som rådfrågades som en del av utvärderingen ansåg dock att brottsoffer inte fullt ut åtnjuter sin rätt till information från den första kontakten med en behörig myndighet enligt direktivet, och detta bör förbättras.

Ett mer omfattande kommunikationsmedel med brottsoffer som tar hänsyn till komplexiteten i brottsoffrens behov när det gäller deras rätt att få tillgång till information finns fortfarande inte tillgängligt i alla medlemsstater. **Många brottsoffer kan fortfarande inte förlita sig på hjälplinjer som använder telefonnumret 116 006**³⁴. Dessa hjälplinjer bör ge offren den information de behöver när som helst. De bör fritt kunna tala om sina erfarenheter och vid behov hänvisas till polisen eller andra myndigheter. Ännu färre brottsoffer har tillgång till mer avancerade hjälplinjer som har en heltäckande webbplats och som gör det möjligt att ta kontakt via chatt och e-post, utöver telefonsamtal³⁵.

För att komma till rätta med de problem som konstaterats när det gäller brottsoffrens tillgång till information föreslås i denna översyn en rad åtgärder, särskilt en skyldighet för medlemsstaterna att tillhandahålla **hjelplinjer för brottsoffer** (artikel 3a). Den kommer att **använda EU:s telefonnummer 116 006** och en webbplats med **den senaste tekniken** för att ge optimal tillgång på de mest talade språken och för personer med funktionsnedsättning. Telefonjouren kommer att vara en första kontaktpunkt för alla brottsoffer, tillhandahålla emotionellt stöd och hänvisa offren till specialiserade stödverksamheter vid behov.

Den föreslagna översynen är i linje med andra hjälplinjer som använder de reserverade EU-numren från och med 116, såsom försvunna barn (116 000) och offer för könsrelaterat våld (116 116). Förslaget ligger också i linje med kommissionens strategi för ett bättre internet för barn³⁶. Det stöder nätverket av centrum för säkrare internet (SIC), som omfattar hjälplinjer för barn, föräldrar och anhängigvårdare i online-frågor (såsom nätvåld och nätmobbning) och

³³ I flera medlemsstater (däribland Bulgarien, Portugal, Rumänien och Slovakien) är den skriftliga information som myndigheterna lämnar en kopia av de nationella bestämmelserna om brottsoffers rättigheter.

³⁴ Inrättad genom kommissionens beslut av den 30 november 2009 om ändring av beslut 2007/116/EG när det gäller införande av ytterligare reserverade nummer som börjar med 116. Användningen av reserverade nummer är inte obligatorisk utan rekommenderas. Vissa villkor måste vara uppfyllda för att numren ska få användas. För brottsoffer måste hjälplinjen 116 006 tillhandahålla information om brottsoffers rättigheter, hänvisa dem som ringer till polis och andra myndigheter (vid behov) och tillhandahålla rådgivning.

³⁵ De bästa exemplen är följande: [den irländska hjälplinjen](#), [den estniska hjälplinjen](#), [den kroatiska hjälplinjen](#), [den lettiska hjälplinjen](#) och den [den svenska hjälplinjen](#).

³⁶ COM(2022) 212 final, 11.5.2022.

telefonjourer för att rapportera material om övergrepp mot barn på nätet. Förslaget är också i linje med kommissionens politik som syftar till att se till att 116 111 års nummer tar itu med nätmobbning.

För att säkerställa att brottsoffer får omfattande och inkluderande information åläggs medlemsstaterna enligt förslaget att inrätta särskilda förfaranden i en form eller ett **protokoll**. Enligt artikel 26a ska sådana protokoll upprättas i samarbete med brottsbekämpande myndigheter, rättsliga myndigheter (åklagare och domare) och stödorganisationer. De kommer att ge de olika parterna instruktioner om hur man ska se till att brottsoffer får information som är anpassad till deras individuella behov och som är relevant för den specifika delen av förfarandet.

I översynen föreskrivs också en skyldighet att se till att brottsoffer kan **anmäla brott** med hjälp av **informations- och kommunikationsteknik** (artikel 5 a.1). Anmälan av brott kommer också att underlättas för frihetsberövade personer (detaljerna kommer att anges i de protokoll som upprättas för samordning och samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter, rättsliga myndigheter (åklagare och domare) och stödorganisationer (artikel 26a)).

Det kommer också att bli lättare för irreguljära migranter att anmäla brottslighet. Enligt artikel 5 a.5 i förslaget ska de behöriga myndigheter som kommer i kontakt med ett brottsoffer som anmäler ett brott **inte få överföra personuppgifter med brottsoffrets uppehållsstatus till migrationsmyndigheterna om dessa uppgifter har samlats in till följd av anmälan av brott åtminstone fram till dess att den första individuella bedömning som avses i artikel 22 i direktivet har slutförts**. I detta sammanhang bör det erinras om att brottsanmälan och deltagande i straffrättsliga förfaranden enligt direktiv 2012/29/EU inte ger upphov till några rättigheter när det gäller brottsoffrets uppehållsstatus och heller inte har någon suspensiv verkan vid fastställandet av brottsoffrets uppehållsstatus. Vad gäller irreguljära migranter, som är offer för människohandel eller har varit föremål för en åtgärd för att underlätta olaglig invandring och som samarbetar med de behöriga myndigheterna, är de relevanta myndigheterna dessutom skyldiga att informera dem om deras rättigheter och möjligheter enligt direktivet om uppehållstillstånd. Bland dessa möjligheter finns i synnerhet beviljande av betänketid för beslut om huruvida man ska samarbeta i utredningen samt utfärdande av uppehållstillstånd.

- b) Bestämmelser för att underlätta tillgången till specialiststöd för sårbara brottsoffer, inbegripet barn (artiklarna 9.1, 9a och 24)

I artiklarna 8 och 9 i direktivet föreskrivs rätten till kostnadsfritt specialiserat, riktat och integrerat stöd för brottsoffer med särskilda behov, inbegripet psykologiskt stöd när sådant finns tillgängligt. Utvärderingen har dock visat att sårbara brottsoffer, däribland barn, ofta inte kan få effektivt stöd³⁷.

Avsaknaden av en barnmedveten strategi är fortfarande ett problem i många medlemsstater³⁸. Utvärderingen har visat att det saknas samförstånd om vilket riktat och integrerat stöd som krävs för sårbara brottsoffer, särskilt barn. Därför kan inte alla barn i EU få expertstöd av hög kvalitet. I EU:s övergripande strategi för barnets rättigheter (2021–

³⁷ Ungefär hälften av intressenterna anser att offer med särskilda behov inte får tillräckligt stöd.

³⁸ Under samråden rapporterades många problem i samband med videoinspelningar av barn för bevisändamål, barnvänligt deltagande i rättegångar och individuella strategier för de mest sårbara barnen i flera medlemsstater, däribland Belgien, Bulgarien, Tyskland, Grekland, Litauen och Portugal.

2024)³⁹ fastställs det att rättsliga förfaranden måste anpassas till barnets ålder och behov, respektera alla barnets rättigheter och sätta barnets bästa främst. Barnahusmodellen är för närvarande det mest avancerade exemplet på en barnvänlig inställning till rättsväsendet⁴⁰. Även om denna översyn inte kräver att medlemsstaterna följer barnahusmodellen bygger den på dess principer. För att lösa problemet kräver översynen i en ny artikel 9a att medlemsstaterna **föreskriver en riktad strategi som omfattar flera organ för att stödja och skydda barn som är brottsoffer**. Den bör bygga på att tjänster tillhandahålls på ett integrerat och samordnat sätt i samma lokaler. Detta är det viktigaste tillägget till de barnvänliga åtgärder som redan finns i direktivet (t.ex. videoinspelning av vittnesmål, undvikande av ögonkontakt och barnvänliga intervjuer av samma person). Enligt denna översyn ska medlemsstaterna också göra en sådan målinriktad och integrerad myndighetsövergripande strategi tillgänglig för alla barn som är brottsoffer och som behöver den.

Utvärderingen har också visat att **kostnadsfritt psykologiskt stöd för brottsoffer inte alltid finns tillgängligt i nästan hälften av medlemsstaterna**⁴¹. Offren uppmanas ofta att betala för psykologiskt stöd efter de första sessionerna. Detta är särskilt problematiskt för sårbara brottsoffer som vanligtvis inte har råd att betala för stöd. Effekterna av brott kan vara långvariga och det finns flera faktorer som förvärrar dessa effekter, såsom brottets allvarlighet, brottsoffrets personliga situation och eventuell tidigare viktigmisering⁴². Som betonas i en rapport från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter från 2019 (s. II) kommer offer för våldsbrott därför inte att kunna spela någon betydande roll i straffrättsliga förfaranden om de inte **får professionellt och självbestämmande psykologiskt stöd**.

För att lösa problemet föreslås i artikel 9.1 i översynen att de specialiserade stödverksamheterna ska omfatta **kostnadsfritt psykologiskt stöd så länge som det är nödvändigt** för alla sårbara brottsoffer i behov av sådant stöd, dvs. om den individuella bedömningen visar att det behövs sådant stöd. Alla brottsoffer kommer att fortsätta att dra nytta av emotionellt och psykologiskt stöd som de ofta har tillgång till kort efter brottet, men brottsoffer med särskilda behov kommer att ha underlättat tillgången till sådant psykologiskt stöd som bör vara tillgängligt för dem inte bara på kort tid efter brottet, utan också på lång sikt (så länge det är nödvändigt).

Båda de föreslagna åtgärderna kräver nationell samordning mellan stödverksamheter, brottsbekämpande och rättsliga myndigheter som anges i protokollen (artikel 26a).

Brottsoffrens tillgång till stödverksamheter kommer att stärkas genom kravet att stödverksamheter för brottsoffer ska förbli operativa i en kris – i linje med erfarenheterna från covid-19. Detta kommer att uppnås genom att en punkt läggs till i artikel 8 i direktivet. Brottsoffer kommer också att kunna dra nytta av förenklat hänskjutande till stödverksamheter för brottsoffer (ändringsförslag till artikel 8).

³⁹ COM(2021) 142 final, 24.3.2021.

⁴⁰ [About barnahus](#) (på engelska) – barnahus fungerar som ett barnvänligt kontor under ett tak, där brottsbekämpande myndigheter, straffrättsliga myndigheter, barnskyddsmyndigheter och vårdpersonal och personal inom psykisk hälsa samarbetar och tillsammans bedömer barnets situation och beslutar om uppföljningen.

⁴¹ Österrike, Cypern, Tjeckien, Tyskland, Estland, Irland, Litauen, Lettland, Malta, Nederländerna, Portugal och Slovenien.

⁴² De psykologiska konsekvenserna av brott kan omfatta ångest, depression, skuld, skam, självdestruktivt beteende och oförmåga att agera eller tänka rationellt, se [Psychological Reactions of Victims of Violent Crime](#), Cambridge University Press, 2018.

De föreslagna åtgärderna tydliggör omfattningen av stödet till de mest sårbara offren, däribland barn. Dessutom ökar de förtroendet för nationella och andra medlemsstaters rättssystem.

- c) Bestämmelser för att säkerställa att brottsoffer har effektivare tillgång till rättslig prövning (artiklarna 10a och 10b)

Enligt direktivet om brottsoffers rättigheter omfattar de huvudsakliga rättigheter som underlättar brottsoffrens deltagande i straffrättsliga förfaranden rätten att bli hörd (artikel 10 i direktivet), rättigheter vid beslut om att inte väcka åtal (artikel 11 i direktivet), rätten till rättshjälp (artikel 13 i direktivet) och en rad rättigheter som syftar till att skydda brottsoffer från sekundär och upprepade viktigmisering under förfarandet (artiklarna 18–24 i direktivet). Utvärderingen och samråden visade att det är svårt eller till och med omöjligt för brottsoffer att delta i straffrättsliga förfaranden om de inte **åtföljs och ges råd på rätt sätt. Rådgivning från en advokat** som företräder brottsoffret i domstol svarar på de flesta frågor, särskilt rättsliga aspekter. Alla brottsoffer har dock inte rätt till advokat. Rättshjälp kan beviljas personer med otillräckliga medel, vilket fastställs genom en behovsprövning som är särskilt sträng i vissa medlemsstater. Dessutom kan rättshjälp beviljas personer som har utsatts för vissa typer av brott, men endast om de är parter i ett straffrättsligt förfarande (artikel 13 i direktivet). Det är därför mycket viktigt att brottsoffer också har rätt att **åtföljas av en annan person än en advokat** som åtminstone kan ge råd om brottsoffrens roll och rättigheter under förfarandena och erbjuda emotionellt stöd. I artikel 20 i direktivet föreskrivs en sådan rätt, men den är begränsad till utredningsskedet (före rättegången).

I detta sammanhang är det viktigt att se till att alla brottsoffer i EU åtminstone har **rätt att få hjälp** under rättegången och får adekvat information från domstolens personal⁴³.

Utvärderingen visar att ett annat stort problem med brottsoffrens deltagande i straffrättsliga förfaranden är att **brottsoffer** i vissa medlemsstater **inte har någon rättslig ställning som part i det straffrättsliga förfarandet**⁴⁴. Direktivet överlåter det till nationell lagstiftning, vilket innebär att brottsoffrens ställning skiljer sig åt från en medlemsstat till en annan (t.ex. en part, en biträdande åklagare, en civilrättslig part eller ett vittne med rätt att höras). Dessutom saknar offren ofta **rättsmedel för att överklaga beslut** som berör dem direkt⁴⁵. Detta leder till en faktisk kränkning av offrens rätt till rättslig prövning.

För att säkerställa ett effektivare deltagande av brottsoffer i straffrättsliga förfaranden föreslås i denna översyn att det i en **ny artikel 10a** införs en **rätt till hjälp i domstol**.

I denna översyn föreslås också att brottsoffren ska ha rätt att **överklaga beslut fattade under domstolsförfaranden som rör vissa rättigheter för brottsoffer enligt detta direktiv**, såsom rätten till särskilda skyddsåtgärder för brottsoffer med särskilda behov och rätten till tolk under domstolsförhandlingen. Medlemsstaterna måste säkerställa att brottsoffer kan överklaga dessa beslut oberoende av deras ställning i de straffrättsliga förfarandena och i enlighet med principen om rättslig prövning (artikel 10b).

⁴³ Det finns god praxis. I Irland [tillhandahåller till exempel V-Sac stöd till brottsoffer i domstol](#) genom utbildade frivilliga till över tusen offer varje år.

⁴⁴ I minst åtta medlemsstater – Cypern, Estland, Grekland, Frankrike, Irland, Malta, Nederländerna och Rumänien.

⁴⁵ I tretton medlemsstater har brottsoffer inte tillräckliga rättsmedel för att överklaga beslut som berör dem direkt (Belgien, Tyskland, Frankrike, Ungern, Irland, Litauen, Luxemburg, Lettland, Malta, Nederländerna, Rumänien, Sverige och Slovakien). Detta beror främst på avsaknaden av rättslig ställning som part i förfarandet.

Till följd av detta kommer brottsoffrens erfarenheter av och förtroende för det straffrättsliga systemet att förbättras. Detta kommer att bidra till att göra deras röster hörda, förbättra deras vittnesmål och förbättra deras deltagande, vilket ökar rättsväsendets effektivitet.

d) Bestämmelser för att säkerställa att brottsoffer har effektivare tillgång till ersättning

Som framhålls i EU:s strategi för brottsoffers rättigheter är det i många medlemsstater fortfarande svårt för offren att få ersättning från gärningspersonen och staten. Problemet gäller både inhemska och gränsöverskridande ärenden. Enligt artikel 16 i direktivet har alla brottsoffer rätt att få ett **beslut om ersättning från gärningspersonen** under det straffrättsliga förfarandet, såvida inte nationell lagstiftning föreskriver att ett sådant beslut ska fattas i andra rättsliga förfaranden. Såsom framgår av Milquet-rapporten och bekräftas i utvärderingen är denna rättighet ofta ineffektiv⁴⁶, eftersom det i vissa medlemsstater ofta inte finns något beslut om ersättning i de straffrättsliga förfarandena⁴⁷. Även efter ett straffrättsligt förfarande som leder till en dom som ålägger gärningspersonen en ersättningsskyldighet, får brottsoffret ofta ingen ersättning eftersom det är svårt att få gärningspersonen att betala. Bristen på faktisk tillgång till ersättning från gärningspersonen i det straffrättsliga förfarandet leder till att brottsoffren måste inleda tungrodda och långdragna civilrättsliga förfaranden. De kan också behöva ansöka om statlig ersättning enligt nationella regler om statlig ersättning⁴⁸. Problemet rör såväl inhemska som gränsöverskridande ärenden.

För att underlätta brottsoffrens tillgång till ersättning från gärningspersonen föreslås i denna översyn att brottsoffren **ska ha rätt att få ett beslut om ersättning från gärningspersonen först under det straffrättsliga förfarandet**. Till följd av detta bör det nuvarande undantaget enligt artikel 16 i direktivet, där det i nationell lagstiftning föreskrivs att ett sådant beslut ska fattas i andra rättsliga förfaranden, utgå. Dessutom föreslår kommissionen att det ska bli **obligatoriskt för medlemsstaterna att betala ut den ersättning som gärningspersonen ska betala direkt** till brottsoffret omedelbart efter domen och sedan begära ersättning från gärningspersonen (**ny artikel 16.2**).

Dessa förslag förväntas leda till en avsevärd förbättring av offrens normer för ersättning från gärningspersonen i inhemska och gränsöverskridande fall. Genom att underlätta detta kommer de i stor utsträckning att begränsa de situationer där brottsoffer begär statlig ersättning. Detta beror på att statlig ersättning i de flesta fall endast beviljas om brottsoffren inte har fått ersättning från gärningspersonen.

e) Bestämmelser om bättre anpassning av skyddsåtgärder för brottsoffer till brottsoffrens behov för att garantera sårbara brottsoffers säkerhet (artiklarna 22 och 23)

I artikel 22 i direktivet föreskrivs brottsoffrets rätt till en snabb och individuell bedömning av deras skyddsbehov. Syftet är att fastställa om ett brottsoffer på något sätt är särskilt sårbart för sekundär viktimisering (skada från det straffrättsliga förfarandet) och upprepad viktimisering, hot och/eller vedergällning (skada från gärningspersonen) så att lämpliga skyddsåtgärder kan vidtas. Dessa skyddsåtgärder fastställs i artikel 23 i direktivet. **Villkoren för individuella bedömningar överläts till den nationella lagstiftningen**. Enligt utvärderingen är rätten till

⁴⁶ De flesta berörda parter som rådfrågats anser att brottsoffrens rätt att få ersättning från gärningspersonen är ineffektiv och bör stärkas.

⁴⁷ Se särskilt praxis för domare i CZ, SK och AU.

⁴⁸ Enligt rådets direktiv 2004/80/EG av den 29 april 2004 om ersättning till brottsoffer ska medlemsstaterna ge tillgång till ersättning till offer för uppsåtliga våldsbrott, även i gränsöverskridande fall. Villkoren för sådan tillgång till ersättning överläts åt nationella förfaranden.

en individuell bedömning ett av direktivets viktigaste resultat. I praktiken hämmas dock kvaliteten ofta av följande tre identifierade brister:

- Bedömningen sker för sent i förfarandet.
- Den **inbegriper inte psykologer och stödverksamheter för brottsoffer** som har den sakkunskap som krävs för att bedöma varje brottsoffers psykologiska situation.
- Den **bortser från riskerna att gärningspersonen** kan inneha vapen och droger eller alkohol.

Individuella bedömningar av brottsoffrens behov måste göras på ett korrekt sätt för att säkerställa att brottsoffren är tillräckligt skyddade. Utan dessa bedömningar kan brottsoffren inte åtnjuta de särskilda skyddsåtgärder som föreskrivs i artikel 23 i direktivet. Dessa åtgärder omfattar särskilda förhörstekniker, att inte ha ögonkontakt med gärningspersonen, och inte behöva befinna sig i rättssalen. De omfattar dock inte fysiska skyddsåtgärder mot gärningspersonen (såsom skyddsorder), även om brottsoffrens rätt till skydd enligt direktivet omfattar skydd mot både sekundär viktigmisering och upprepad viktigmisering. Utvärderingen och samråden visar att denna lucka i direktivet inte har fyllts av genom nationell lagstiftning och praxis. Många berörda parter som rådfrågades som en del av utvärderingen ansåg att **brottsoffrens rätt till skydd inte är allmänt tillgänglig och bör stärkas**.

Genom denna översyn införs riktade ändringar av brottsoffrens individuella behovsbedömning (genom punktvisa ändringar av den nuvarande artikel 22) genom att följande delar läggs till:

- Bedömning genomförs vid den första kontakten med de behöriga myndigheterna.
- Stödverksamheter, brottsbekämpning och domstolsväsende involveras – protokoll som upprättas enligt den nya artikel 26a a kommer att innehålla praktiska åtgärder för hur detta samarbete bör inrättas i medlemsstaterna.
- Utvärdering görs av de risker som förövaren utgör (t.ex. alkoholmissbruk eller innehav av vapen).
- Inkluderande av en bedömning av individuella stödbehov.

Dessutom kommer denna översyn att bidra till att **stärka användningen av skyddsåtgärder för brottsoffers fysiska skydd**, såsom skyddsorder, genom att lägga till fysiska skyddsåtgärder i den förteckning över specialiserade skyddsåtgärder som för närvarande fastställs i artikel 23 i direktivet. Detta förslag kommer att bidra till att öka medvetenheten om tillgängliga nationella skyddsåtgärder, inbegripet skyddsorder. Det syftar också till att förenkla den aktuella tillämpningen av dem.

Sammantaget kommer de åtgärder som föreslås i denna översyn om mer riktade individuella bedömningar att gynna alla brottsoffer, eftersom de kommer att säkerställa att behovet av skyddsåtgärder bedöms väl. Syftet är också att underlätta ömsesidigt erkännande av europeiska skyddsorder genom att förbättra hur de tillämpas på nationell nivå.

f) Användning av elektronisk kommunikation (artikel 26b)

Det har skett många tekniska framsteg (**digitalisering**) sedan direktivet antogs. Brottsoffer i EU drar fortfarande inte nytta av den nya teknikens potential eftersom lämpliga digitala verktyg inte finns tillgängliga för att förbättra deras tillgång till rättslig prövning, såsom möjligheten att anmäla brott online eller tillgång online till brottsoffrens akter⁴⁹.

För att åtgärda de konstaterade bristerna föreslår kommissionen åtgärder för användning av elektronisk kommunikation (**ny artikel 26b**). Medlemsstaterna kommer i synnerhet att vara skyldiga att föreskriva en möjlighet för brottsoffer att utöva sin rätt till information och tillgång till rättslig prövning med hjälp av elektronisk kommunikation. De föreslagna åtgärderna är i linje med kommissionens digitaliseringspolitik, inbegripet dess förslag om digitalisering av rättsväsendet.

g) Rättigheter för brottsoffer med funktionsnedsättning (artikel 26c)

Utvärderingen har visat att personer med funktionsnedsättning fortfarande inte fullt ut kan dra nytta av sina rättigheter som brottsoffer. Viktiga framsteg när det gäller att göra produkter och tjänster tillgängliga för personer med funktionsnedsättning har ägt rum under de senaste tio åren sedan direktivet om brottsoffers rättigheter antogs. År 2019 antog kommissionen direktiv 2019/882/EU om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster⁵⁰. I samband med översynen av direktivet om brottsoffers rättigheter erkänner kommissionen denna utveckling och föreslår att tillgången till rättslig prövning ska underlättas för offer med funktionsnedsättning. Kommissionen föreslår att en särskild, övergripande bestämmelse om rättigheter för brottsoffer med funktionsnedsättning läggs till för att säkerställa att tjänster och skyddsåtgärder är tillgängliga för dem och att digitala kommunikationsmedel överensstämmer med kraven i bilaga I till direktivet om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (ny artikel 26c).

h) Brottsoffrens rätt till rättsmedel (artikel 26d)

För närvarande innehåller direktivet om brottsoffers rättigheter inte någon bestämmelse om rättsmedel för brottsoffer vars rättigheter enligt detta direktiv har kränkts. En sådan rättighet följer av principen om unionsrättens effektivitet, enligt vilken medlemsstaterna är skyldiga att införa lämpliga och effektiva rättsmedel om en rättighet som tillerkänns enskilda enligt unionsrätten åsidosätts. Avsaknaden av en sådan regel och behovet av att införa en har lyfts fram i FRA:s rapporter. I mars 2023 antog Europarådet dessutom en rekommendation om rättigheter, tjänster och stöd till brottsoffer⁵¹ som föreskriver brottsoffers rätt till rättsmedel.

För att lösa problemet föreslår kommissionen att en bestämmelse om rättsmedel för brottsoffer vid kränkning av deras rättigheter enligt detta direktiv läggs till i en ny artikel 26d. Denna bestämmelse återspeglar liknande bestämmelser i EU:s regler om misstänkta och tilltalades rättigheter. Därmed fylls den nuvarande luckan och skapas den nödvändiga balansen mellan misstänkta och tilltalades rättigheter och brottsoffrens rättigheter.

i) Särskilda skyldigheter för offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer (artikel 27a)

⁴⁹ Se den konsekvensbedömning som åtföljer kommissionens förslag om digitalisering av rättsväsendet (SWD (2021) 392 final).

⁵⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster.

⁵¹ Rekommendation från ministerkommittén till Europarådets medlemsstater om rättigheter, tjänster och stöd till brottsoffer CM/Rec(2023)2, antagen den 15 mars 2023.

Kommissionen föreslår att en bestämmelse införs som klargör kopplingen mellan förslaget om översyn av direktivet om brottsoffers rättigheter och lagstiftningsförslaget om våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Enligt denna bestämmelse ska medlemsstaterna genomföra åtgärderna enligt direktivet om brottsoffers rättigheter oberoende av skyldigheterna enligt det andra förslaget. Syftet med denna bestämmelse är att se till att medlemsstaterna säkerställer att de fullt ut införlivar båda direktiven och ägnar särskild uppmärksamhet åt att införliva mer specifika regler om offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Åtgärderna i båda förslagen kommer att vara tillämpliga på offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer.

j) Krav på insamling av uppgifter om brottsoffers rättigheter vart tredje år (artikel 28)

I artikel 28 föreskrivs att medlemsstaterna vart 3:e år ska lämna uppgifter till kommissionen som visar hur brottsoffer har haft tillgång till de rättigheter som anges i direktivet.

Utvärderingen av direktivet visade dock att det fortfarande finns stora luckor i uppgiftsinsamlingen. Framför allt är de uppgifter som samlas in av medlemsstaterna inte heltäckande och ofta inte jämförbara. Kommissionen föreslår därför ett krav på att medlemsstaterna ska inrätta ett system för insamling, framställning och spridning av statistik om brottsoffer genom en ändring av artikel 28. Statistiken bör innehålla uppgifter som är relevanta för tillämpningen av nationella förfaranden för brottsoffer, inbegripet följande minimiuppsättning indikatorer: antal och typ av anmälda brott, brottsoffrens ålder och kön. Uppgifterna bör också innehålla information om hur brottsoffer har haft tillgång till de rättigheter som fastställs i direktivet, som situationen är i dag.

Kommissionen kommer att hjälpa medlemsstaterna att samla in uppgifter, bland annat genom att utarbeta gemensamma standarder, uppdelningar och rapporteringsformat. Medlemsstaterna ska överföra uppgifterna till kommissionen (Eurostat) vart tredje år. I förslaget till översyn av direktivet om brottsoffers rättigheter erkänns också den roll som byrån för grundläggande rättigheter har spelat när det gäller att bistå kommissionen och medlemsstaterna med att samla in och analysera uppgifter om hur brottsoffer har fått tillgång till sina rättigheter enligt direktivet under de senaste tio åren sedan direktivet antogs. Syftet med att lägga till rollen för byrån för grundläggande rättigheter i bestämmelsen om insamling av uppgifter är att se till att byrån kan fortsätta sitt goda arbete och kommer att fortsätta att bistå kommissionen och medlemsstaterna med detta.

Denna åtgärd förväntas förbättra fullständigheten, enhetligheten och jämförbarheten för uppgifter om brottsoffer under olika referensperioder och medlemsstater. Den kommer också att förbättra datainsamlingen på EU-nivå. För att inte belasta medlemsstaterna med uppgiftsinsamlingen kommer det att krävas att uppgifter samlas in till kommissionen (Eurostat) vart tredje år.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV**om ändring av direktiv 2012/29/EU om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
 DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 82.2 c,
 med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
 efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
 med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁵²,
 med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁵³,
 i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
 av följande skäl:

- (1) För att säkerställa att brottsoffer får lämplig information samt lämpligt stöd och skydd och kan delta i straffrättsliga förfaranden har unionen antagit Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU⁵⁴.
- (2) Kommissionen har bedömt hur brottsoffer har utnyttjat sina rättigheter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU och offentliggjort sina resultat i utvärderingsrapporten⁵⁵. Utvärderingen visar att även om direktiv 2012/29/EU i stort sett har gett de förväntade fördelarna och påverkat brottsoffrens rättigheter positivt, kvarstår särskilda problem i samband med brottsoffers rättigheter enligt detta direktiv. De konstaterade bristerna är bland annat otillräcklig förmåga för brottsoffren att förlita sig på rätten att få tillgång till information, att stödja och skydda i enlighet med varje brottsoffers individuella behov, att delta i straffrättsliga förfaranden och att få ett beslut om ersättning från gärningspersonen under straffrättsliga förfaranden. Denna översyn av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU är ett svar på de brister som påvisats i utvärderingen och vid ett flertal samråd.
- (3) För att ge brottsoffer smidiga och moderna möjligheter att utöva sina rättigheter bör medlemsstaterna göra det möjligt för dem att kommunicera elektroniskt med

⁵² EUT C , , s. .

⁵³ EUT C , , s. .

⁵⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57).

⁵⁵ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar om utvärderingen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 (SWD(2022) 179 final) (inte översatt till svenska).

nationella behöriga myndigheter. Brottsoffer bör ha möjlighet att använda elektroniska verktyg för att få information om sina rättigheter och om sitt ärende, anmäla brott och på annat sätt kommunicera med behöriga myndigheter och med stödverksamheter genom kommunikations- och informationsteknik. Brottsoffren bör kunna välja kommunikationsmetod, och medlemsstaterna bör tillhandahålla sådan kommunikations- och informationsteknik som ett alternativ till standardkommunikationsmetoderna, dock utan att ersätta dem helt.

- (4) För att säkerställa omfattande kommunikationskanaler, med hänsyn till hur komplexa brottsoffrens behov är när det gäller deras rätt till information, bör alla brottsoffer, oberoende av var i EU och under vilka omständigheter brottet ägde rum, kunna få tillgång till telefonjourer för brottsoffer genom att använda det EU-omfattande telefonnumret 116 006 eller genom att gå in på de särskilda webbplatserna. Inom ramen för sådana telefonjourer bör brottsoffer kunna få information om sina rättigheter, få emotionellt stöd och hänvisas till polisen eller andra myndigheter, inklusive andra specialiserade telefonjourer vid behov. Sådana telefonjourer bör också hänvisa offer till andra specialiserade telefonjourer som avses i kommissionens beslut 2007/116/EG⁵⁶, såsom det harmoniserade numret för telefonjourer för hjälpsökande barn "116 111", rapportering av saknade barn "116 000" och könsrelaterat våld "116 116".
- (5) Den allmänna telefonjouren för brottsoffer bör inte påverka driften av särskilda och specialiserade telefonjourer, såsom telefonjourer för barn och telefonjourer för offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer i enlighet med kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) .../...⁵⁷ [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*]. De allmänna telefonjourerna för brottsoffer bör fungera som komplement till de specialiserade telefonjourerna.
- (6) Rapporteringen av brott i unionen bör förbättras för att bekämpa strafflöshet, undvika upprepad viktimisering och säkerställa säkrare samhällen. Det är nödvändigt att bekämpa allmänhetens okänslighet för brott genom att uppmuntra personer som bevitnar brott att anmäla brott och bistå brottsoffer och genom att skapa tryggare miljöer där brottsoffer kan anmäla brott. För brottsoffer som är irreguljära migranter i unionen innebär en trygg miljö för anmälan av brott en minskning av rädslan för inledande av återvändandeförfaranden till följd av kontakterna med brottsbekämpande myndigheter. Personuppgifter för brottsoffer som är irreguljära migranter i unionen bör inte överföras till de behöriga migrationsmyndigheterna förrän den första individuella bedömning som avses i artikel 22 i direktiv 2012/29/EU har slutförts. Att anmäla brottet och delta i straffrättsliga förfaranden enligt direktiv 2012/29/EU ger inte upphov till några rättigheter när det gäller brottsoffrets uppehållsstatus och har inte heller någon suspensiv verkan vid fastställandet av brottsoffrets uppehållsstatus. Alla sårbara brottsoffer, såsom barn som är brottsoffer eller brottsoffer i förvar, som befinner sig i en hotsituation, eller på annat sätt är beroende av gärningspersonen eller vars rörlighet är begränsad, bör kunna anmäla brott under förhållanden som tar hänsyn

⁵⁶ Kommissionens beslut nr 116/2007/EG av den 15 februari 2007 om att reservera den nationella nummerserien som börjar med "116" för harmoniserade nummer för harmoniserade tjänster av samhälleligt värde (EUT L 049, 17.2.2007, s. 30).

⁵⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) .../... om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (EUT ...).

till deras särskilda situation och i enlighet med de protokoll som särskilt inrättats för detta ändamål.

- (7) Riktade och integrerade stödverksamheter bör finnas tillgängliga för ett brett spektrum av brottsoffer med särskilda behov. Sådana brottsoffer inbegriper inte bara personer som har utsatts för sexuellt våld, könsrelaterat våld och våld i nära relationer, utan även offer för människohandel, organiserad brottslighet, brottsoffer som har funktionsnedsättning, offer för sexuellt utnyttjande, hatbrott, terrorism eller centrala internationella brott. Som svar på de brister som konstaterats i utvärderingen bör medlemsstaterna upprätta särskilda protokoll för att organisera de specialiserade stödverksamheternas insatser för att på ett heltäckande sätt tillgodose de många behoven hos brottsoffer med särskilda behov. Sådana protokoll bör upprättas i samordning och samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter, åklagarmyndigheter, domare, myndigheter som ansvarar för förvar, verksamheter för reparativ rättvisa och stödverksamheter för brottsoffer.
- (8) För att undvika allvarliga konsekvenser av viktimisering i tidig ålder, som kan påverka brottsoffrens hela liv negativt, är det mycket viktigt att se till att alla barn som är brottsoffer får högsta möjliga stöd och skydd. De mest sårbara brottsoffren som är barn, däribland barn som fallit offer för sexuella övergrepp, barn som fallit offer för människohandel och barn som på annat sätt har drabbats särskilt hårt av brottet på grund av brottets allvarlighet eller sina särskilda omständigheter, bör gynnas av de riktade och integrerade stöd- och skyddstjänster som inbegriper en samordnad och samarbetsinriktad strategi för rättsliga och sociala tjänster i samma lokaler. Sådana tjänster bör tillhandahållas i ett särskilt utrymme. För att säkerställa ett effektivt skydd av brottsoffer som är barn i fall där ett brott involverar den person som har föräldraansvar, eller om det föreligger en intressekonflikt mellan barnet och den person som har föräldraansvar, har en bestämmelse lagts till för att säkerställa att åtgärder, såsom anmälan av brott, medicinska eller kriminaltekniska intervjuer, hänvisning till stödverksamheter eller psykologiskt stöd inte bör vara beroende av samtycke från den person som har föräldraansvar, alltid med beaktande av barnets bästa.
- (9) För att brottsoffer ska förstå att rättvisa skipas och för att kunna försvara sina intressen är det viktigt att de är närvarande och kan delta aktivt i de straffrättsliga förfarandena. Därför bör alla brottsoffer i unionen, oberoende av deras ställning i det straffrättsliga förfarandet, som fastställs i nationell rätt, ha rätt till ett effektivt rättsmedel enligt nationell rätt om deras rättigheter enligt detta direktiv kränks. Dessutom bör alla brottsoffer i unionen, oberoende av deras ställning i det straffrättsliga förfarandet, ha rätt att begära omprövning av beslut som fattats under rättsliga förfaranden och som direkt berör dem. Sådana beslut bör åtminstone omfatta beslut om tolkning under domstolsförhandlingar och beslut om särskilda skyddsåtgärder som är tillgängliga för brottsoffer med särskilda skyddsbehov. De förfaranderegler enligt vilka brottsoffer kan begära omprövning av sådana beslut som fattats under domstolsförfaranden bör fastställas i nationell rätt, som bör ge nödvändiga garantier för att en sådan möjlighet till omprövning inte oproportionerligt skulle förlänga det straffrättsliga förfarandet.
- (10) Alla brottsoffer bör bedömas i god tid och på ett lämpligt, effektivt och proportionerligt sätt. Det är viktigt att se till att offren får det stöd och skydd som motsvarar deras individuella behov. Den individuella bedömningen av brottsoffrens behov av stöd och skydd bör göras stegvist. I det första steget bör alla brottsoffer bedömas från och med den första kontakten med de behöriga myndigheterna för att säkerställa att de mest sårbara offren identifieras i ett mycket tidigt skede av

förfarandet. Från och med nästa steg bör brottsoffer som behöver en sådan förstärkt bedömning bedömas av stödverksamheter för brottsoffer, inbegripet psykologer. Sådana tjänster är bäst lämpade att bedöma offrens välbefinnande. Den individuella bedömningen bör också ta hänsyn till situationen för förövaren, som kan ha en våldshistorik, inneha vapen eller missbruka narkotika och därmed utgöra en större risk för offren. Den individuella bedömningen av brottsoffrens behov bör också omfatta en bedömning av offrens behov av stöd, inte bara av skydd. Det är mycket viktigt att identifiera brottsoffer som är i behov av särskilt stöd, så att de som behöver det får ett riktat stöd såsom förlängt kostnadsfritt psykologiskt stöd.

- (11) Till följd av den förbättrade bedömningen av brottsoffrens behov av skydd bör brottsoffer som är i behov av fysiskt skydd kunna få det i en form som är anpassad till deras särskilda situation. Sådana åtgärder bör inbegripa närvaro av brottsbekämpande myndigheter eller att gärningspersonen hålls borta från brottsoffret på grundval av nationella skyddsorder. Åtgärderna kan vara av straff-, förvaltnings- eller civilrättslig karaktär.
- (12) Alla brottsoffer bör kunna få ett beslut om ersättning från gärningspersonen inom ramen för det straffrättsliga förfarandet för att undvika att de deltar i flera tungrodda och långdragna förfaranden genom separata civilrättsliga förfaranden. Alla brottsoffer bör omfattas av ersättningssystemen där de, efter ett beslut om ersättning från gärningspersonen i slutet av det straffrättsliga förfarandet, utan dröjsmål får ersättning från staten. Därefter bör staten kunna återkräva ersättningen från gärningspersonen. En sådan strategi för ersättning skyddar offren från risken för sekundär viktigmisering, eftersom offren inte behöver kontakta gärningspersonerna när de får ersättning. En sådan förenklad tillgång till ersättning från gärningspersonen under det straffrättsliga förfarandet påverkar inte medlemsstaternas skyldigheter att se till att det finns ett system för ersättning till offer för uppsåtliga våldsbrott begångna på deras respektive territorier, som garanterar rättvis och lämplig ersättning till brottsoffer enligt rådets direktiv 2004/80/EG⁵⁸.
- (13) Brottsoffer kan inte på ett effektivt sätt dra nytta av sin rätt till information, stöd och skydd i enlighet med sina individuella behov om det i deras nationella rättssystem inte finns något system för samarbete och samordning mellan dem som kommer i kontakt med brottsoffer. Utan nära samarbete och samordning mellan de nationella brottsbekämpande myndigheterna, åklagarmyndigheterna, domstolsväsendet, reparativa verksamheter, ersättningsorgan och stödverksamheter för brottsoffer är det svårt för brottsoffer att faktiskt utöva sina rättigheter enligt direktiv 2012/29/EU. Andra myndigheter, såsom hälso- och sjukvården, utbildningsväsendet och socialtjänsten, uppmuntras att delta i detta samarbete och denna samordning. Detta gäller särskilt för offer som är barn.
- (14) Nationella protokoll är avgörande för att säkerställa att brottsoffer får information om sina rättigheter och om sina respektive ärenden och att brottsoffren bedöms på lämpligt sätt så att de kan få det stöd och skydd som motsvarar varje brottsoffers individuella behov som förändras över tid. Protokoll bör upprättas genom lagstiftningsåtgärder på ett sätt som bäst motsvarar de nationella rättsordningarna och rättsväsendets organisation i medlemsstaterna. Detta bör reglera åtgärderna för

⁵⁸ Rådets direktiv 2004/80/EG av den 29 april 2004 om ersättning till brottsoffer (EUT L 261, 6.8.2004, s. 15).

tillhandahållande av information till brottsoffer, för att underlätta anmälan av brott för de mest sårbara brottsoffren, inbegripet dem som är tagna i förvar, och den individuella bedömningen av brottsoffrens behov. De lagstiftningsåtgärder som upprättar protokollen bör specificera väsentliga delar som är nödvändiga för behandlingen av uppgifter, inbegripet mottagarna av personuppgifterna och de kategorier av uppgifter som kommer att behandlas inom ramen för protokollens drift. Protokollen bör innehålla allmänna instruktioner om hur tjänster och åtgärder enligt direktiv 2012/29/EU ska hanteras på ett övergripande sätt, dock utan att enskilda fall behandlas.

- (15) Medlemsstaterna bör anslå tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser för att säkerställa att de åtgärder som fastställs i direktiv 2012/29/EU verkligen efterlevs. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt inrättandet av telefonjourer för brottsoffer, säkerställande av att specialiserade stödverksamheter fungerar smidigt och den individuella bedömningen av brottsoffrens behov av skydd och stöd, även när dessa tjänster tillhandahålls av icke-statliga organisationer.
- (16) Unionen och medlemsstaterna är parter i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning⁵⁹ och är bundna av sina skyldigheter inom ramen för sina respektive befogenheter. Enligt artikel 13 i konventionen är konventionsstaterna skyldiga att säkerställa faktisk tillgång till rättslig prövning för personer med funktionsnedsättning på samma villkor som andra, och behöver därmed säkerställa tillgänglighet och vidta rimliga anpassningsåtgärder så att brottsoffer med funktionsnedsättning kan åtnjuta sina rättigheter som brottsoffer på samma villkor som andra. Tillgänglighetskraven i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882⁶⁰ kan underlätta genomförandet av konventionen och säkerställa att de rättigheter för brottsoffer som fastställs i direktiv 2012/29/EU är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.
- (17) Eurojust bör säkerställa att vederbörlig hänsyn tas till begäranden som rör brottsoffers rättigheter i enlighet med dess mandat enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727⁶¹.
- (18) Insamling av exakta och sammanhängande uppgifter och ett snabbt offentliggörande av insamlade uppgifter och insamlad statistik är av grundläggande betydelse för att säkerställa fullständig kännedom om brottsoffers rättigheter inom unionen. Införandet av ett krav på att medlemsstaterna vart tredje år samlar in och rapporterar uppgifter till kommissionen om tillämpningen av nationella förfaranden för brottsoffer på ett harmoniserat sätt förväntas utgöra ett relevant steg för att säkerställa antagandet av uppgiftsunderbyggda policyer och strategier. Byrån för grundläggande rättigheter bör fortsätta att bistå Europeiska kommissionen och medlemsstaterna med att samla in, framställa och sprida statistik om brottsoffer och med att rapportera om hur brottsoffer har tillgått de rättigheter som fastställs i detta direktiv.

⁵⁹ EUT L 23, 27.1.2010, s. 37.

⁶⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

⁶¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 av den 14 november 2018 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2002/187/RIF (EUT L 295, 21.11.2018, s. 138).

- (19) Principen om effektiv unionsrätten kräver att medlemsstaterna inför lämpliga och effektiva rättsmedel i händelse av ett åsidosättande av en rättighet som gäller för enskilda enligt unionsrätten. Ett effektivt rättsmedel bör finnas tillgängligt om rättigheterna enligt direktiv 2012/29/EU undergrävs eller vägras helt eller delvis.
- (20) Eftersom målen för detta direktiv inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, på grund av behovet av att underlätta det straffrättsliga samarbetet genom att säkerställa förtroende för brottsoffers lika tillgång till rättigheter oavsett var i EU ett brott har begåtts, utan snarare, på grund av den planerade åtgärdens omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (21) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (22) [I enlighet med artiklarna 3 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har Irland genom en [skrivelse av den ...] meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv.]
ELLER
[I enlighet med artiklarna 1, 2 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Irland inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Irland.]
- (23) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725⁶² och avgav ett yttrande den [XX XX 2023]⁶³.
- (24) Direktiv 2012/29/EU bör därför ändras i enlighet med detta.
- HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 2012/29/EU ska ändras på följande sätt:

1. Följande artikel ska införas:

”Artikel 3a

Telefonjour för brottsoffer

⁶² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

⁶³ [PUBLIKATIONSBYRÅN: fotnot när yttrandet har publicerats]

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att inrätta lättillgängliga, användarvänliga, kostnadsfria och konfidentiella telefonjourer för brottsoffer, som
 - a) ger brottsoffer den information som avses i artikel 4.1,
 - b) erbjuder emotionellt stöd,
 - c) hänvisar brottsoffer till specialiserade stödverksamheter och/eller specialiserade telefonjourer vid behov.
2. Medlemsstaterna ska se till att de telefonjourer som avses i punkt 1 tillhandahålls genom en telefonjour som är ansluten till det harmoniserade EU-numret 116 006 och genom annan informations- och kommunikationsteknik, inbegripet webbplatser.
3. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att de tjänster som avses i punkterna 1 och 2 finns tillgängliga på andra språk, inbegripet åtminstone de språk som används mest i medlemsstaten.
4. Telefonjourer får inrättas av offentliga eller icke-statliga organisationer och får organiseras antingen yrkesmässigt eller på frivillig grund.”
2. Följande artikel ska införas som artikel 5a:

”Artikel 5a

Anmälan av brott

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer kan anmäla brott till de behöriga myndigheterna med hjälp av lättillgänglig och användarvänlig informations- och kommunikationsteknik. En sådan möjlighet ska när så är möjligt inbegripa framläggande av bevis.
2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att uppmuntra varje person som känner till eller i god tro misstänker att brott har begåtts eller att ytterligare våldshandlingar kan förväntas, att anmäla detta till de behöriga myndigheterna.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer faktiskt kan anmäla brott som begåtts i förvarsanläggningar. Förvarsanläggningar ska, utöver häkten, förvarsenheter och arrestceller för misstänkta och tilltalade,, inbegripa särskilda förvarsanläggningar för personer som ansöker om internationellt skydd och förvarsanläggningar inför avlägsnande samt förläggningar där sökande och personer som beviljats internationellt skydd befinner sig.
4. Om barn anmäler brott ska medlemsstaterna säkerställa att anmälningsförfarandena är säkra och konfidentiella samt utformade och tillgängliga på ett barnvänligt sätt och använda ett språk som passar barnens ålder och mognad.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheter som kommer i kontakt med ett brottsoffer som anmäler brott förbjuds att överföra personuppgifter om brottsoffrets uppehållsstatus till behöriga migrationsmyndigheter, åtminstone till dess att den första individuella bedömning som avses i artikel 22 har slutförts.”
3. Artikel 8 ska ändras på följande sätt:
 - a) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer kontaktas av relevanta allmänna eller specialiserade stödverksamheter om den individuella bedömning som avses i

artikel 22 visar på ett behov av stöd och brottsoffret samtycker till att kontaktas av stödverksamheter eller om brottsoffret begär stöd.”

b) Följande punkt ska läggas till:

”6. Stödverksamheter för brottsoffer ska förbli operativa i kristider, såsom vid hälsokriser, betydande migrationssituationer eller andra undantagstillstånd.”

4. Artikel 9 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 ska led c ersättas med följande:

”c) emotionellt och, där sådant stöd finns att tillgå, psykologiskt stöd när de får kännedom om en persons ställning som brottsoffer. Om det särskilda behovet av psykologiskt stöd har påvisats genom den individuella bedömning som avses i artikel 22, ska psykologiskt stöd finnas tillgängligt för brottsoffer i behov av sådant stöd så länge det är nödvändigt.”

b) I punkt 3 ska led b ersättas med följande:

”b) målriktat och integrerat stöd, inbegripet stöd med anledning av trauman samt rådgivning, till brottsoffer med särskilda behov, såsom personer som har utsatts för sexuellt våld, könsrelaterat våld, inbegripet våld mot kvinnor och våld i nära relationer som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU).../...⁶⁴ [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*], offer för människohandel och organiserad brottslighet, personer med funktionsnedsättning, offer för sexuellt utnyttjande samt personer som har utsatts för hatbrott, terrorism och centrala internationella brott.”

c) Följande punkt ska läggas till:

”4. Medlemsstaterna ska tillhandahålla de stödverksamheter och specialiserade stödverksamheter som krävs för att på ett heltäckande sätt tillgodose de många behoven hos brottsoffer med särskilda behov i enlighet med de protokoll som avses i artikel 26a.1 c.”

5. Följande artikel ska införas som artikel 9a i kapitel II:

”Artikel 9a

Riktade och integrerade stödverksamheter för barn

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa tillgång till barnvänliga riktade och integrerade specialistverksamheter för barn i syfte att tillhandahålla det åldersanpassade stöd och skydd som krävs för att på ett heltäckande sätt tillgodose de många behoven hos barn som är brottsoffer.
2. Riktade och integrerade stödverksamheter för barn som är brottsoffer ska tillhandahålla en samordnad myndighetsövergripande mekanism som omfattar följande tjänster:
 - a) Tillhandahållande av information.
 - b) Läkarundersökning.

⁶⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU).../... om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (EUT...).”

- c) Emotionellt och psykologiskt stöd.
 - d) Möjlighet att anmäla brott.
 - e) Individuell bedömning av skydds- och stödbehov som avses i artikel 22.
 - f) Audiovisuell upptagning av vittnesmål som avses i artikel 24.1.
3. De tjänster som avses i punkt 2 ska tillhandahållas inom samma lokaler.”
 6. Följande artiklar ska införas som artiklarna 10a och 10b:

”Artikel 10a

Rätt till hjälp vid domstolen

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att inrätta hjälp i domstolens lokaler för att ge brottsoffer information och emotionellt stöd.

Artikel 10b

Rätt till omprövning av beslut som fattats under domstolsförfaranden

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer utan dröjsmål informeras om beslut som fattas i domstolsförfaranden som berör dem direkt och har rätt till omprövning av sådana beslut. Sådana beslut ska åtminstone omfatta beslut enligt följande bestämmelser:
 - a) Artikel 7.1 när det gäller beslut om tolkning under domstolsförhandlingar.
 - b) Artikel 23.3.
2. Förfarandereglerna enligt vilka brottsoffer får begära omprövning av de beslut som avses i punkt 1 ska fastställas i nationell rätt.
Medlemsstaterna ska se till att rättsliga beslut om begäran av en sådan omprövning fattas inom rimlig tid.”
7. Artikel 16 ska ändras på följande sätt:
 - a) Punkt 1 ska ersättas med följande:
”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer under loppet av de straffrättsliga förfarandena inom rimlig tid får ett

beslut om ersättning från förövaren.”
 - b) Punkt 2 ska ersättas med följande:
”2. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behöriga myndigheter utan onödigt dröjsmål betalar ut den utdömda ersättningen direkt till brottsoffret. De behöriga myndigheterna ska inträda i brottsoffrets rätt gentemot gärningspersonen till det belopp som motsvarar den utdömda ersättningen.”
8. Artikel 17 ska ändras på följande sätt:
 - a) I punkt 1 ska led b ska ersättas med följande:
”b) i största möjliga utsträckning använda sig av bestämmelserna om videokonferenser och telefonkonferenser för att underlätta deltagande i straffrättsliga förfaranden för brottsoffer som är bosatta utomlands.”

b) Följande punkt ska läggas till:

”4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de behöriga myndigheterna får begära bistånd från Eurojust och till Eurojust överföra den information som syftar till att underlätta samarbetet med de behöriga myndigheterna i andra medlemsstater i gränsöverskridande fall.”

9. I artikel 21 ska följande punkt läggas till:

”3. Medlemsstaterna ska säkerställa att personuppgifter om ett brottsoffer som gör det möjligt för gärningspersonen att identifiera brottsoffrets bostadsort eller på annat sätt kontakta brottsoffret på något sätt inte lämnas ut till gärningspersonen, vare sig direkt eller indirekt.”

10. Artikel 22 ska ändras på följande sätt:

a) Rubriken ska ersättas med följande:

”Individuell bedömning av brottsoffer för att fastställa specifika stöd- och skyddsbehov”

b) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att en individuell bedömning av brottsoffer görs i god tid för att fastställa specifika stöd- och skyddsbehov och för att avgöra huruvida och i vilken utsträckning de skulle få del av de särskilda åtgärder som föreskrivs i artiklarna 9.1 c, 23 och 24, på grund av deras särskilda sårbarhet för sekundär och upprepade viktigmisering, för hot och för vedergällning.”

c) Följande punkt ska införas som punkt 1a:

”1a Den individuella bedömningen ska inledas vid brottsoffrets första kontakt med de behöriga myndigheterna och ska pågå så länge det är nödvändigt beroende på varje brottsoffrets specifika behov. Om resultatet av det inledande steget av den första kontaktmyndighetens individuella bedömning visar att det finns ett behov av att fortsätta bedömningen, ska en sådan bedömning göras i samarbete med institutionerna och organen beroende på i vilket steg förfarandet befinner sig och brottsoffrets individuella behov i enlighet med de protokoll som avses i artikel 26a.”

d) Punkterna 2 och 3 ska ersättas med följande:

”2. Vid den individuella bedömningen ska hänsyn tas till

- a) brottsoffrets personliga särdrag, inbegripet relevanta erfarenheter av diskriminering, även om de grundar sig på en kombination av flera grunder såsom kön, genus, ålder, funktionsnedsättning, religion eller övertygelse, språk, ras, socialt eller etniskt ursprung eller sexuell läggning,
- b) brottstypen eller brottets art,
- c) omständigheterna kring brottet,
- d) förhållandet till och egenskaperna hos gärningspersonen.

3. I samband med den individuella bedömningen ska särskild uppmärksamhet ägnas åt

- a) brottsoffer som lidit avsevärd skada till följd av brottets allvar,

- b) brottsoffer som har utsatts för ett brott som begåtts med diskriminerande motiv som kan ha koppling till framför allt deras personliga särdrag,
- c) brottsoffer vars förhållande eller beroendeställning till gärningspersonen gör dem särskilt sårbara.

I detta avseende ska vederbörlig hänsyn tas till offer för terrorism, organiserad brottslighet, människohandel, könsrelaterat våld, inbegripet våld mot kvinnor och våld i nära relationer, sexuellt våld eller utnyttjande eller hatbrott, offer för centrala internationella brott och brottsoffer med funktionsnedsättning. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt brottsoffer som tillhör fler än en av dessa kategorier.”

e) Följande punkt ska införas som punkt 3a:

”3a. I samband med den individuella bedömningen ska särskild uppmärksamhet ägnas åt den risk som härrör från gärningspersonen, inbegripet risken för våldsamt beteende och kroppsskada, användning av vapen, deltagande i en brottsorganisation, narkotika- eller alkoholmissbruk, övergrepp mot barn, psykiska hälsoproblem, stalkning, uttryck för hot eller hatpropaganda.”

f) Punkt 4 ska ersättas med följande:

”4. Med avseende på tillämpningen av detta direktiv ska barn som är brottsoffer anses ha specifika stöd- och skyddsbehov på grund av sin sårbarhet för sekundär eller upprepade viktigmisering, hot eller vedergällning. För att avgöra huruvida och i vilken utsträckning de skulle vara hjälpta av sådana särskilda åtgärder som föreskrivs i artiklarna 23 och 24 ska barn som är brottsoffer genomgå en individuell bedömning som föreskrivs i punkt 1 i den här artikeln. Den individuella bedömningen av barn som är brottsoffer ska organiseras inom ramen för de riktade och integrerade stödverksamheter som avses i artikel 9a.”

g) Punkt 6 ska ersättas med följande:

”6. En sådan individuell bedömning ska göras i nära medverkan med brottsoffret och ska ta hänsyn till deras önskemål, inklusive om de inte önskar få del av särskilda åtgärder som föreskrivs i artiklarna 8, 9, 9a, 23 och 24.”

h) Punkt 7 ska ersättas med följande:

”7. De behöriga myndigheterna ska regelbundet uppdatera den individuella bedömningen för att säkerställa att stöd- och skyddsåtgärderna är kopplade till brottsoffrets föränderliga situation. Om de omständigheter som ger upphov till en individuell

bedömning har förändrats avsevärt ska medlemsstaterna säkerställa att den uppdateras under hela det straffrättsliga förfarandet.”

11. I artikel 23.2 ska led d ersättas med följande:

”d) Alla förhör med brottsoffer som har utsatts för sexuellt våld, könsrelaterat våld, inbegripet offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) .../...⁶⁵ [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*], genomförs, om

⁶⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) .../... om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (EUT...).”

brottsoffret så önskar, av personer av samma kön som brottsoffret såvida de inte genomförs av en åklagare eller domare och förutsatt att detta inte påverkar det straffrättsliga förfarandet negativt.”

12. I artikel 23 ska följande punkt läggas till:

”4. Följande åtgärder för att säkerställa fysiskt skydd av brottsoffer ska under straffrättsliga förfaranden finnas tillgängliga för brottsoffer med specifika skyddsbehov som fastställts i enlighet med artikel 22.1:

- a) Kontinuerlig eller tillfällig närvaro av brottsbekämpande myndigheter.
- b) Besöksförbud, kontaktförbud eller skyddsorder för att skydda brottsoffer mot varje form av våldshandling, inbegripet genom att förbjuda eller hindra vissa farliga beteenden från gärningspersonens sida.”

13. I artikel 24 ska följande punkt läggas till:

”3. Om brottet inbegriper den person som har föräldraansvar, eller om det kan uppstå någon annan intressekonflikt mellan barnet som är brottsoffer och den person som har föräldraansvar, ska medlemsstaterna ta hänsyn till barnets bästa och säkerställa att varje handling som kräver samtycke inte är beroende av samtycke från den person som har föräldraansvar.”

14. Följande artiklar ska införas i kapitel 5:

”Artikel 26a

Protokoll genom nationell samordning och nationellt samarbete

1. Medlemsstaterna ska upprätta och genomföra särskilda protokoll för hur de behöriga myndigheterna och andra personer som kommer i kontakt med brottsoffer ska organisera verksamheter och åtgärder enligt detta direktiv. Protokollen ska utarbetas i samordning och samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter, åklagarmyndigheter, domare, myndigheter som ansvarar för förvar, verksamheter för reparativ rättvisa och stödverksamheter för brottsoffer. De särskilda protokollen ska åtminstone syfta till att säkerställa följande:

- a) Att offren får information som är anpassad till deras föränderliga individuella behov; sådan information ska vara enkel och lättbegriplig, tillhandahållas i god tid, upprepas över tid, i flera format, inbegripet muntligt, skriftligt och digitalt.
- b) Att brottsoffer som hålls i förvar, inbegripet häkten, förvarsenheter och arrestceller för misstänkta och tilltalade, samt särskilda förvarsanläggningar för personer som ansöker om internationellt skydd och förvarsanläggningar inför avlägsnande eller i andra institutioner, inbegripet förläggningar där sökande och personer som beviljats internationellt skydd befinner sig
 - i) får information om sina rättigheter,
 - ii) kan förlita sig på förenklad anmälan av brott,
 - iii) har tillgång till stöd och skydd i enlighet med sina individuella behov.
- c) Att en individuell bedömning görs av brottsoffrens behov av stöd och skydd enligt artikel 22, och att stödverksamheter tillhandahålls för brottsoffer med särskilda behov, med beaktande av brottsoffrens individuella behov i olika skeden av det straffrättsliga förfarandet.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att de protokoll som avses i punkt 1 ses över regelbundet för att säkerställa att de är ändamålsenliga, dock minst en gång vartannat år.
3. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder för att möjliggöra insamling och utbyte av information, inbegripet information som innehåller personuppgifter om brottsoffer, mellan behöriga myndigheter och stödverksamheter för brottsoffer för att säkerställa tillgång till information och lämpligt stöd och skydd för enskilda brottsoffer.

Artikel 26b

Användning av elektroniska kommunikationsmedel

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer kan utöva sina rättigheter enligt artiklarna 3a, 4.1, 5.1, 5a, 6.1, 6.2, 6.4, 6.5, 6.6 och 10b med hjälp av elektroniska kommunikationsmedel.
2. Brottsoffer ska inte hindras från att få tillgång till eller på annat sätt använda nationella system som erbjuder de elektroniska kommunikationsmedel som avses i punkt 1 på grundval av att de är bosatta i en annan medlemsstat.
3. Om nationella system som erbjuder elektroniska kommunikationsmedel kräver användning av elektronisk identifiering, elektroniska underskrifter och elektroniska stämplat ska medlemsstaterna tillåta användning av anmälda system för elektronisk identifiering, kvalificerade elektroniska signaturer och kvalificerade elektroniska stämplat från alla andra medlemsstater i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014⁶⁶.

Artikel 26c

Rättigheter för brottsoffer med funktionsnedsättning

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer med funktionsnedsättning på samma villkor som andra får tillgång till de elektroniska kommunikationsmedel som avses i artikel 26b i detta direktiv genom att uppfylla tillgänglighetskraven i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882⁶⁷.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer med funktionsnedsättning på lika villkor som andra kan få tillgång till varje förfarande och de stödverksamheter och skyddsåtgärder som omfattas av detta direktiv, i enlighet med tillgänglighetskraven i bilaga I till direktiv (EU) 2019/882.

Medlemsstaterna ska säkerställa att det på begäran tillhandahålls rimliga anpassningsåtgärder för brottsoffer med funktionsnedsättning.

⁶⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG (EUT L 257, 28.8.2014, s. 73).

⁶⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 av den 17 april 2019 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (EUT L 151, 7.6.2019, s. 70).

Artikel 26d

Rättsmedel

Medlemsstaterna ska säkerställa att brottsoffer har tillgång till ett effektivt rättsmedel enligt nationell rätt om deras rättigheter enligt detta direktiv kränks.”

15. Följande artikel ska införas som artikel 27a:

”Artikel 27a

Särskilda skyldigheter när det gäller offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer

När medlemsstaterna antar åtgärder för att följa detta direktiv ska de säkerställa att det görs utan att det påverkar de skyldigheter enligt direktiv (EU) .../... [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*] som är tillämpliga på sådana brottsoffer utöver de skyldigheter som fastställs i det här direktivet. Medlemsstaterna ska i synnerhet säkerställa följande:

- a) Den telefonjour för brottsoffer som avses i artikel 3a i det här direktivet påverkar inte driften av de särskilda och specialiserade telefonjourer för offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer som föreskrivs i artikel 31 i direktiv (EU) .../... [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*].
- b) Skyldigheten att vidta åtgärder enligt artikel 5a.2 i det här direktivet påverkar inte medlemsstaternas skyldighet att vidta riktade åtgärder för att uppmuntra till anmälan av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer enligt artikel 16.1 i direktiv (EU) .../... [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*].
- c) Skyldigheten att vidta åtgärder enligt artikel 5a.3 i det här direktivet påverkar inte medlemsstaternas skyldighet att vidta specialiserade åtgärder för att säkerställa anmälan av fall av våld mot kvinnor eller våld i nära relationer på mottagnings- och förvarsenheter enligt artikel 35.4 i direktiv (EU) .../... [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*].
- d) Skyldigheten att vidta åtgärder enligt artikel 5a.4 i det här direktivet påverkar inte medlemsstaternas skyldighet att vidta riktade åtgärder enligt artikel 16.4 i direktiv (EU) .../... [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*].
- e) När det gäller offer för våld mot kvinnor eller våld i nära relationer ska bestämmelserna i [artiklarna 18 och 19 i direktiv (EU) .../... [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*]] tillämpas utöver reglerna i artikel 22 i direktiv (EU) 2019/29, ändrat genom det här direktivet.”
- f) De protokoll om individuell bedömning av brottsoffers behov av stöd och skydd som avses i artikel 26a jämförd med artikel 22 i det här direktivet påverkar inte medlemsstaternas skyldigheter att utfärda riktlinjer och inrätta särskilda mekanismer för offer för våld mot kvinnor och våld i nära relationer enligt artikel 23 b och artikel 40.2 i direktiv (EU) .../... [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*].”

16. Artikel 28 ska ersättas med följande:

”Artikel 28

Tillhandahållande av information och statistik

1. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att inrätta ett system för insamling, framställning och spridning av statistik om brottsoffer. Statistiken ska innehålla uppgifter som är relevanta för tillämpningen av nationella förfaranden för brottsoffer, inbegripet åtminstone antalet och typen av anmälda brott och brottsoffrens antal, ålder, kön och typ av brott. De ska också innehålla information om hur brottsoffer har tillgått de rättigheter som fastställs i detta direktiv.
2. Medlemsstaterna ska samla in den statistik som avses i denna artikel på grundval av en gemensam uppdelning som tagits fram i samarbete med kommissionen (Eurostat). De ska överlämna dessa uppgifter till kommissionen (Eurostat) vart tredje år. Data som överförs får inte innehålla personuppgifter.
3. Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter ska stödja medlemsstaterna och kommissionen i insamlingen, framställningen och spridningen av statistik om brottsoffer och i rapporteringen om hur brottsoffer har tillgått de rättigheter som fastställs i detta direktiv.
4. Kommissionen (Eurostat) ska stödja medlemsstaterna i den datainsamling som avses i punkt 1, bland annat genom att fastställa gemensamma standarder för beräkningsenheter, beräkningsregler, gemensam uppdelning, rapporteringsformat och klassificering av brott.
5. Medlemsstaterna ska offentliggöra den insamlade statistiken. Denna statistik får inte innehålla personuppgifter.
6. Insamlingen av uppgifter enligt punkt 1 ska inte påverka den särskilda uppgiftsinsamlingen enligt artikel 44 i direktiv (EU).../... [*om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer*].”
17. Artikel 29 ska ersättas med följande:

”Artikel 29

Rapportering och översyn från kommissionens sida

Senast [*sex år efter antagandet*] ska kommissionen överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv, inbegripet det tekniska genomförandet.

Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.”

Artikel 2

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv [*senast två år efter ikraftträdandet*], med undantag av de bestämmelser som är nödvändiga för att följa artikel 26b, vilka ska antas och offentliggöras [*senast fyra år efter ikraftträdandet*]. De ska genast underrätta kommissionen om detta.
- När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande